Ročník 1992

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 77 **Rozeslána dne 31. července 1992** **Cena Kčs 8,–**

OBSAH:

379. Zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti (úplné znenie, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Slovenskej národnej rady č. 194/1992 Zb.)

380. Zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe sociálneho zabezpečenia (úplné znenie, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb. o niektorých zmenách v sociálnom zabezpečení)

381. Vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky, ktorou sa upravujú podmienky poskytovania príspevku na úhradu nákladov za sociálne služby poskytované právnickými a fyzickými osobami

382. Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 37/1967 Zb. na vykonanie zákona o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov

383. Vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky o škole v prírode

384. Oznámenie Ministerstva dopravy a spojov Slovenskej republiky o vydaní výnosu, ktorým sa dopĺňa úprava Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky, ktorou sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených pre účely dôchodkového zabezpečenia do II. pracovnej kategórie

385. Oznámenie Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky o vydaní výnosu, ktorým sa dopĺňajú smernice Slovenského zväzu spotrebných družstiev, ktorými sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do II. pracovnej kategórie

386. Oznámenie Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky o vydaní výnosu, ktorým sa mení a dopĺňa výnos, ktorým sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia I. a II. pracovnej kategórie

379

PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje

úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady z 13. februára 1991 č. 83 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Slovenskej národnej rady z 26. marca 1992 č. 194 Zb.

ZÁKON
Slovenskej národnej rady
z 13. februára 1991
o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Politika zamestnanosti

(1) Cieľom politiky zamestnanosti Slovenskej republiky je dosiahnutie rovnováhy medzi ponukou a dopytom na trhu práce a produktívne využitie zdrojov pracovných síl pri slobodnom výbere zamestnania.

(2) Na vykonávanie štátnej politiky zamestnanosti Slovenskej republiky sa vytvárajú a uplatňujú vhodné nástroje hospodárskej a sociálnej politiky, najmä

a) prognózy, koncepcie a programy zamestnanosti,
b) programy podpory účelného podnikania, rozvoja služieb, ďalšieho pracovného uplatnenia zamestnancov uvoľňovaných pri realizácii rozsiahlych štrukturálnych zmien, organizačných a racionalizačných opatrení,
c) spoločensky účelné pracovné miesta a verejnoprospešné práce,
d) bezplatný systém sprostredkovania zamestnania,
e) rekvalifikácia občanov a poradenstvo pre voľbu povolania a pracovné uplatnenie,
f) hmotné zabezpečenie občanov uchádzajúcich sa o zamestnanie a počas rekvalifikácie,
g) hmotná podpora zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou,
h) usmerňovanie zamestnanosti cudzincov na území Slovenskej republiky a občanov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v zahraničí,
i) systém evidencie uchádzačov o zamestnanie a voľných pracovných miest.[1])

(3) Politiku zamestnanosti v Slovenskej republike zabezpečujú orgány štátnej správy (ďalej len „štátne orgány práce").

§ 2

Sprostredkovanie zamestnania

(1) Sprostredkovanie vhodného zamestnania[2]) pre uchádzača o zamestnanie[3]) a záujemcu o zamestnanie vykonávajú príslušné štátne orgány práce. Pri sprostredkovaní zamestnania občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou úzko spolupracujú s organizáciami, ktoré sa špecializujú na pracovnú rehabilitáciu a zamestnávanie zdravotne postihnutých občanov.

(2) Záujemcom o zamestnanie je občan, ktorý je v pracovnom alebo obdobnom právnom vzťahu alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť a má záujem o iné zamestnanie, aké doposiaľ vykonáva (ďalej len „záujemca").

(3) Uchádzač o zamestnanie a záujemca je povinný poskytovať príslušnému štátnemu orgánu práce na jeho vvzvanie potrebnú súčinnosť pri sprostredkovaní zamestnania a riadiť sa pritom jeho pokynmi.

(4) Uchádzača o zamestnanie je príslušný štátny orgán práce povinný poučiť o jeho právach a povinnostiach.

(5) Sprostredkovanie zamestnania, za ktoré je vyberaný od zamestnávateľov, pre ktorých sa sprostredkúva zamestnanie, primeraný poplatok vyjadrujúci skutočné výdavky súvisiace so sprostredkovaním zamestnania (ďalej len „sprostredkovanie zamestnania za poplatok"), môže vykonávať právnická alebo fyzická osoba,[4]) ak sprostredkovanie zamestnania za poplatok

[1]) § 8 zákona č. 1/1991 Zb. o zamestnanosti.
[2]) § 1 ods. 2 zákona č. 1/1991 Zb.
[3]) § 7 ods. 1 zákona č. 1/1991 Zb.
[4]) § 4 ods. 2 zákona č. 1/1991 Zb.

vykonáva v súlade s právnymi predpismi o zamestnanosti a na základe povolenia vydaného štátnym orgánom práce; v žiadosti o povolenie vykonávať sprostredkovanie zamestnania je potrebné uviesť miesto a rozsah sprostredkovateľskej činnosti, ako aj okruh osôb, na ktorý sa sprostredkovateľská činnosť vzťahuje. V povolení môže byť určený aj primerený poplatok vyberaný za sprostredkovanie zamestnania vyjadrujúci skutočné výdavky súvisiace s týmto sprostredkovaním.

§ 3

Spoločensky účelné pracovné miesta a verejnoprospešné práce

(1) Spoločensky účelné pracovné miesto na účely tohto zákona je každé nové pracovné miesto, ktoré vytvára zamestnávateľ na základe písomnej dohody s príslušným štátnym orgánom práce a ktoré obsadzuje uchádzačmi o zamestnanie vedenými v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

(2) Verejnoprospešná práca na účely tohto zákona je krátkodobé zamestnanie po dobu najviac šiestich mesiacov, vykonávané uchádzačom o zamestnanie na pracovnom mieste, vytvorenom zamestnávateľom na základe písomnej dohody s príslušným štátnym orgánom práce.

(3) Podnety na vytváranie spoločensky účelných pracovných miest a organizovanie verejnoprospešných prác dávajú štátne orgány práce, fyzické a právnické osoby.

(4) Na vytvorenie spoločensky účelného pracovného miesta a organizovanie verejnoprospešnej práce príslušné štátne orgány práce uhradia príspevok z účelových prostriedkov na zabezpečenie zamestnanosti.

(5) Postup pri vytváraní spoločensky účelných pracovných miest a organizovaní verejnoprospešných prác, ako aj maximálnu výšku príspevku na úhradu nákladov určí Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky vyhláškou.

§ 4

Rekvalifikácia

(1) Na zabezpečenie pracovného uplatnenia vo vhodnom zamestnaní štátne orgány práce uskutočňujú a organizujú rekvalifikáciu uchádzačov a záujemcov o zamestnanie; vychádzajú pritom z potrieb na trhu práce.

(2) Štátne orgány práce, príslušné ústredné, odborové družstevné orgány, orgány samosprávy obcí a zamestnávatelia v prípade potreby vypracúvajú podnikové, oblastné, republikové a štátne rekvalifikačné programy. Ich cieľom je umožniť získanie nových, zmenu alebo rozšírenie doterajších vedomostí a zručností uchádzačov o zamestnanie a zamestnancov; pri ich príprave sa vychádza z programov zamestnanosti.

(3) Zamestnávateľom, ktorí zabezpečujú rekvalifikáciu svojich zamestnancov ako súčasť oblastných, republikových alebo štátnych rekvalifikačných programov, príslušný štátny orgán práce na základe písomnej dohody uhradí náklady na túto rekvalifikáciu alebo ich časť z účelových prostriedkov na zabezpečenie zamestnanosti.

(4) Rekvalifikačným zariadeniam môže príslušný štátny orgán práce na základe písomnej dohody uhradiť náklady na rekvalifikačné kurzy pre uchádzačov, ktorým tieto kurzy sprostredkoval.

(5) Na zabezpečenie realizácie oblastných, republikových a štátnych rekvalifikačných programov môžu štátne orgány práce zriaďovať rekvalifikačné strediská.

§ 5

Poradenská činnosť

(1) Poradenská činnosť pre účely tohto zákona zahŕňa poradenstvo pre voľbu povolania a poradenstvo pre pracovné uplatnenie (ďalej len „poradenská činnosť").

(2) Poradenskú činnosť poskytujú bezplatne štátne orgány práce, ktoré môžu na jej poskytovanie zriadiť centrá, kluby, strediská a ďalšie zariadenia.

(3) Obsah a podmienky poskytovania poradenskej činnosti ustanoví Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky vyhláškou.

§ 6

Pracovná rehabilitácia

Na vykonávanie pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou zriaďujú najmä štátne orgány práce uvedené v § 14 ods. 1 a 2 výcvikové strediská a ďalšie zariadenia.

§ 7

Poradné orgány

Na zabezpečovanie koordinovaného postupu pri realizácii štátnej politiky zamestnanosti za účelom dosahovania rovnováhy na trhu práce v príslušnej územnej oblasti zriaďujú štátne orgány práce poradné orgány zložené zo zástupcov odborových zväzov, zväzov zamestnávateľov, záujmových organizácií družstiev a združení zdravotne postihnutých občanov.

Kontrolná činnosť

§ 8

(1) Kontrolnú činnosť zameranú na dodržiavanie právnych predpisov o zamestnanosti a pracovnoprávnych predpisov[5]) vykonávajú príslušné štátne orgány práce. Tým nie je dotknutý výkon kontroly podľa osobitných predpisov.[6])

---

[5]) § 26 zákona č. 1/1991 Zb.
§ 270a Zákonníka práce.

[6]) Zákon č. 103/1971 Zb. o ľudovej kontrole.
Zákon SNR č. 121/1971 Zb. o ľudovej kontrole v Slovenskej socialistickej republike.

(2) Zamestnanci štátnych orgánov práce poverení vykonávaním kontroly sú oprávnení vstupovať do prevádzkových objektov a zariadení zamestnávateľov súvisiacich s ich činnosťou ako zamestnávateľov, požadovať od príslušných zamestnancov predloženie potrebných dokladov, predloženie úplných správ, informácií a vysvetlení v lehotách na to určených, ich účasť na prerokúvaní výsledkov kontroly a ďalšiu súčinnosť potrebnú na vytvorenie podmienok pre nerušené a rýchle vykonanie kontroly.

(3) Ak zamestnanci štátnych orgánov práce, ktorí vykonávajú kontrolu, zistia porušenie právnych predpisov podľa odseku 1, sú opravnení vyžadovať od zamestnancov zamestnávateľa odstránenie zistených nedostatkov a predloženie správy o prijatých opatreniach v lehote na to určenej.

(4) Zamestnancom zamestnávateľov, ktorí v určenej lehote nesplnia povinnosť, ktorá je im uložená podľa odsekov 2 a 3, môže zamestnanec štátneho orgánu práce, ktorý vykonáva kontrolu, uložiť poriadkovú pokutu až do výšky 1000 Kčs, a to aj opakovane, ak nebola uložená povinnosť splnená ani v novourčenej lehote. Poriadkovú pokutu možno uložiť v lehote jedného roka odo dňa, keď k nesplneniu povinnosti došlo.

§ 9

(1) Štátny orgán práce je oprávnený uložiť zamestnávateľovi za zavinené porušenie povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych predpisov a právnych predpisov o zamestnanosti[5]) pokutu až do výšky 100 000 Kčs a pri opätovnom porušení povinností, za nedodržanie ktorých už pokuta bola uložená, pokutu až do výšky 500 000 Kčs. Pokutu možno uložiť v lehote jedného roka odo dňa, keď sa štátny orgán práce dozvedel o porušení týchto povinností, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď ich zamestnávateľ porušil. Za rovnakých podmienok je štátny orgán práce oprávnený uložiť pokutu subjektom uvedeným v § 2 ods. 5, ak sprostredkúvajú zamestnanie v rozpore so zákonom.

(2) Pokutu podľa odseku 1 nie je možné uložiť, ak bola zamestnávateľovi za to isté porušenie pracovnoprávnych predpisov alebo právnych predpisov o zamestnanosti[5]) uložená už pokuta iným štátnym orgánom práce podľa tohto zákona alebo, uložená už pokuta alebo iná majetková sankcia iným orgánom podľa osobitných predpisov; to platí aj pre uloženie pokuty za nedovolené sprostredkovanie zamestnania.

(3) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. To isté platí aj o ukladaní poriadkových pokút podľa § 8 ods. 4.

DRUHÁ ČASŤ
PÔSOBNOSŤ ŠTÁTNYCH ORGÁNOV PRÁCE

§ 10

Štátne orgány práce

(1) Štátnymi orgánmi práce Slovenskej republiky sú

a) Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),
b) okresné úrady práce,
c) obvodné úrady práce.

(2) Sídla a územné obvody okresných úradov práce sú zhodné so sídlami a územnými obvodmi okresných úradov;[7]) sídlo a územný obvod Úradu práce hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy sú zhodné so sídlom a územným obvodom hlavného mesta Slovenskej republiky.[8]) Sídlo a územný obvod Úradu práce mesta Košice sú zhodné so sídlom a územným obvodom mesta Košice.[9])

(3) Obvodné úrady práce sa zriaďujú pre územné obvody a v sídlach, ktoré sú zhodné so sídlami a územnými obvodmi obvodných úradov.[7])

(4) Okresné úrady práce, Úrad práce hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a Úrad práce mesta Košice sú riadené ministerstvom; obvodné úrady práce sú riadené okresnými úradmi práce.

(5) Na čele okresného úradu práce, Úradu práce hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a Úradu práce mesta Košice je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky;[10]) na čele obvodného úradu práce je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva riaditeľ okresného úradu práce.[10])

(6) Ak ide o štátnu správu, ktorá nevyžaduje styk s občanmi alebo sa vyskytuje zriedkavo, môže ministerstvo poveriť jej výkonom okresný úrad práce aj pre územné obvody obvodných úradov práce.

(7) Na priblíženie štátnej správy občanom alebo z iného dôvodu môže ministerstvo zriadiť pobočku okresného úradu práce aj v obci, ktorá nie je sídlom okresného úradu práce ani okresného úradu; okresný úrad práce môže zriadiť stále alebo dočasné pracovisko obvodného úradu práce v obci, ktorá nie je sídlom obvodného úradu práce ani obvodného úradu.

(8) K zriadeniu pobočky okresného úradu práce a pracoviska obvodného úradu práce sa vyjadruje

---

[7]) Zákon SNR č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy.

[8]) Zákon SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave.

[9]) Zákon SNR č. 401/1990 Zb. o meste Košice.

[10]) § 27 ods. 4 Zákonníka práce.

obecné zastupiteľstvo tej obce, v ktorej budú mať príslušné pobočky a pracoviská sídlo.

§ 11
Pôsobnosť ministerstva

Ministerstvo

a) riadi a kontroluje výkon štátnej správy pri tvorbe a realizácii politiky zamestnanosti a pri zabezpečovaní sociálnych záruk občanov spojených s realizáciou ich práva na zamestnanie,

b) spravuje účelové prostriedky na zabezpečenie zamestnanosti a rozhoduje o ich použití,

c) sleduje a vyhodnocuje situáciu na trhu práce, vypracúva koncepcie vývoja zamestnanosti, podieľa sa na vykonávaní opatrení na vytváranie súladu medzi zdrojmi a potrebou pracovných síl v príslušných územných oblastiach v odvetvovej a profesijno-kvalifikačnej štruktúre a predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy nástrojov na ovplyvňovanie ponuky a dopytu na trhu práce,

d) vypracúva v spolupráci s príslušnými ústrednými, odborovými a družstevnými orgánmi a združeniami zdravotne postihnutých občanov republikové a štátne programy ďalšieho pracovného uplatnenia zamestnancov uvoľňovaných v dôsledku štrukturálnych zmien, organizačných a racionalizačných opatrení, republikové a štátne programy rekvalifikácie,

e) prijíma opatrenia na
   1. usmerňovanie pohybu pracovných síl medzi zahraničím a Slovenskou republikou,
   2. zabezpečenie možností pracovného uplatnenia občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou[11]) a uchádzačov o zamestnanie, ktorí pre svoj zdravotný stav, vek, materské poslanie alebo z iných vážnych dôvodov potrebujú zvýšenú starostlivosť,[12])

f) vykonáva kontrolnú činnosť na území Slovenskej republiky[13]) vrátane dodržiavania predpisov o civilnej službe,[14])

g) rozhoduje
   1. o uložení pokuty podľa § 9,
   2. o udelení povolenia právnickej alebo fyzickej osobe na sprostredkovanie zamestnania za poplatok podľa § 2 ods. 5,
   3. o zákaze sprostredkovania zamestnania za poplatok v prípade, ak subjekty uvedené v § 2 ods. 5 opätovne alebo hrubým spôsobom porušili právne predpisy o zamestnanosti,
   4. o opravných prostriedkoch, kde v prvom stupni rozhodol okresný úrad práce,

h) môže rozhodnúť o zrušení výcvikového strediska alebo zariadenia uvedeného v § 6, ktoré zriadil okresný úrad práce,

ch) zabezpečuje informačný systém na úseku zamestnanosti, jeho normatívnu základňu, projekčné riešenie a technicko-programové vybavenie,

i) určuje všeobecne prospešné činnosti vhodné na výkon civilnej služby,

j) koordinuje činnosť úradov práce pri zabezpečovaní úloh súvisiacich s civilnou službou.[14])

§ 12
Pôsobnosť okresného úradu práce

Okresný úrad práce

a) poskytuje informácie o možnostiach zamestnania, odbornej prípravy, výkonu civilnej služby, o voľných pracovných miestach a o pracovných zdrojoch,

b) vyhodnocuje informácie o stave na trhu práce vo svojom územnom obvode a o jeho vývoji, realizuje opatrenia zamerané na zabezpečenie jeho rovnováhy,

c) vypracúva v spolupráci s príslušnými štátnymi orgánmi vo svojom územnom obvode programy ďalšieho pracovného uplatnenia zamestnancov uvoľňovaných v dôsledku štrukturálnych zmien, organizačných a racionalizačných opatrení,

d) zabezpečuje vo svojom územnom obvode
   1. poradenskú činnosť,
   2. odbornú prípravu a rekvalifikáciu[15]) najmä pre uchádzačov o zamestnanie, ktorí majú trvalý pobyt v jeho územnom obvode, v súlade s perspektívnym rozvojom odvetví, odborov a činností; podľa potreby na tento účel spracúva v spolupráci so zamestnávateľmi a orgánmi samosprávy obcí programy opatrení,
   3. psychologické služby na diagnostikovanie spôsobilosti na prípravu alebo vykonávanie určitého povolania,

e) organizuje a hmotne stimuluje vo svojom územnom obvode vytváranie spoločensky účelných pracovných miest a verejnoprospešných prác; spolupracuje pritom s orgánmi samosprávy obcí,

f) uhradzuje zamestnávateľom zabezpečujúcim rekvalifikáciu svojich zamestnancov v rámci oblastných, republikových alebo štátnych rekvalifikačných programov náklady na túto rekvalifikáciu alebo ich časť z účelových prostriedkov na zabezpečenie zamestnanosti na základe písomnej dohody,

---

[11]) § 21, § 22 ods. 1 zákona č. 1/1991 Zb.

[12]) § 9 ods. 1 zákona č. 1/1991 Zb.

[13]) § 26 ods. 1 zákona č. 1/1991 Zb.

[14]) Zákon č. 73/1990 Zb. o civilnej službe.

[15]) § 10 zákona č. 1/1991 Zb.

g) vykonáva kontrolnú činnosť, vrátane dodržiavania predpisov o civilnej službe,[14]) vo svojom územnom obvode,

h) rozhoduje
1. o uložení pokuty podľa § 9,
2. o opravných prostriedkoch, kde v prvom stupni rozhodol obvodný úrad práce,

ch) vypláca
1. dávky občanom, o ktorých rozhodol obvodný úrad práce,
2. dávky nemocenského poistenia uchádzačom o zamestnanie podľa osobitných predpisov,[15a])

i) plní primerane úlohy uložené závodom (organizáciám) predpismi o sociálnom zabezpečení,

j) vedie evidenciu záujemcov o civilnú službu,[14])

k) vydáva povolávacie rozkazy na výkon civilnej služby,[14])

l) môže zriadiť centrá, kluby, strediská a ďalšie zariadenia v okrese pre poskytovanie poradenskej činnosti podľa § 5 ods. 2.

§ 13

Pôsobnosť obvodného úradu práce

Obvodný úrad práce

a) poskytuje informácie o možnostiach zamestnania, odbornej prípravy, o voľných pracovných miestach a o pracovných zdrojoch,

b) eviduje a aktualizuje informácie o uchádzačoch o zamestnanie, o voľných pracovných miestach, o činnostiach, profesiách a pracoviskách vhodných pre výkon civilnej služby, o pracovných povoleniach vydaných cudzincom a osobám bez štátnej príslušnosti vo svojom územnom obvode a poskytuje ich na využitie okresným úradom práce,

c) sprostredkúva občanom s trvalým pobytom vo svojom územnom obvode vhodné zamestnanie,[2])

d) zaraďuje občanov s trvalým pobytom vo svojom územnom obvode, ktorým v termíne a za podmienok určených osobitným predpisom nesprostredkuje vhodné zamestnanie alebo rekvalifikáciu, do evidencie uchádzačov o zamestnanie,[16])

e) rozhoduje
1. o nezaradení občanov do evidencie uchádzačov o zamestnanie alebo o ich vyradení z tejto evidencie pri nesplnení zákonných podmienok,
2. o priznaní, nepriznaní, odňatí alebo zastavení hmotného zabezpečenia uchádzačovi o zamestnanie pri nesplnení zákonných podmienok,
3. o uložení pokuty podľa § 9,
4. o povolení na zamestnanie cudzincovi alebo osobe bez štátnej príslušnosti,
5. o udelení predchádzajúceho súhlasu zamestnávateľovi na rozviazanie pracovného pomeru podľa osobitného predpisu,[18])

f) vyžaduje od zamestnávateľov informácie
1. o zámeroch v uvoľňovaní zamestnancov v dôsledku štrukturálnych zmien, organizačných a racionalizačných opatrení a o jeho politike zamestnanosti,
2. potrebné pre evidenciu voľných pracovných miest,[19])

g) predkladá okresnému úradu práce informácie o stave na trhu práce a o jeho pravdepodobnom vývoji vo svojom územnom obvode,

h) poskytuje informácie občanom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky o možnostiach pracovať v zahraničí a cudzincom a osobám bez štátnej príslušnosti o možnosti pracovať vo svojom územnom obvode,

ch) poskytuje poradenskú činnosť,

i) navrhuje vytváranie spoločensky účelných pracovných miest a organizovanie verejnoprospešných prác vo svojom územnom obvode, vrátane hmotnej stimulácie na ich vytváranie; spolupracuje pritom s orgánmi samosprávy obcí,

j) vykonáva kontrolnú činnosť, vrátane dodržiavania predpisov o civilnej službe,[14]) vo svojom územnom obvode,

k) odporúča zamestnávateľom prednostne prijať uchádzačov o zamestnanie na vytvorené spoločensky účelné pracovné miesta a verejnoprospešné práce.

§ 14

Pôsobnosť úradov práce pri zabezpečovaní pracovného uplatnenia občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou

(1) Okresný úrad práce

a) zabezpečuje pracovnú rehabilitáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou,[20])

b) zriaďuje výcvikové strediská a ďalšie zariadenia pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou,

c) môže zriadovať špecializované výcvikové strediská a zariadenia pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pre potrebu viacerých okresov alebo Slovenskej republiky,

---

[15a]) § 32 ods. 1 zákona č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia v znení zákona č. 306/1991 Zb.
§ 40 ods. 2 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákona č. 306/1991 Zb.

[16]) § 8 ods. 1 zákona č. 1/1991 Zb.

[18]) § 50 Zákonníka práce.

[19]) § 8 ods. 2 zákona č. 1/1991 Zb.

[20]) § 23 zákona č. 1/1991 Zb.

d) sleduje v spolupráci s orgánmi štátnej zdravotníckej správy, či príprava na pracovné uplatnenie, výkon zamestnania a pracovné podmienky občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou nemajú nepriaznivý vplyv na ich zdravotný stav,

e) navrhuje zamestnávateľským organizáciám príslušné opatrenia na zlepšenie pracovných podmienok občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

f) rozhoduje

1. o prijatí občana so zmennou pracovnou schopnosťou do prípravy na pracovné uplatnenie,
2. o hmotnom zabezpečení občana so zmenenou pracovnou schopnosťou a jeho rodinných príslušníkov počas jeho prípravy na pracovné uplatnenie,
3. o úhrade nákladov na prípravu na pracovné uplatnenie občana so zmenenou pracovnou schopnosťou,
4. o príspevku zamestnávateľom[21]) na zriadenie chránených dielní a pracovísk a ich prevádzku,

g) môže rozhodnúť o zrušení výcvikového strediska alebo zariadenia uvedeného v § 6, ktoré zriadil obvodný úrad práce.

(2) Obvodný úrad práce

a) vedie evidenciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a evidenciu voľných pracovných miest vhodných pre týchto občanov,

b) zabezpečuje v rozsahu určenom okresným úradom práce pracovnú rehabilitáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou,[20])

c) môže zriaďovať výcvikové strediská a zariadenia pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ak je to vzhľadom na počet občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorých treba umiestniť v týchto strediskách a zariadeniach, účelné,

d) vyžaduje od zamestnávateľov zoznamy pracovných miest vhodných pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou s opisom pracovnej činnosti a pracovných podmienok,[22])

e) odporúča zamestnávateľom pracovné miesta uvedené v zozname voľných pracovných miest vymedzených pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou prednostne obsadzovať týmito občanmi,

f) rozhoduje

1. o povinnosti zamestnávateľa prijať do zamestnania občana so zmenenou pracovnou schopnosťou až do výšky podielu na celkovom počte zamestnancov zamestnávaných zamestnávateľom určeného osobitným predpisom,[23])
2. o povinnosti zamestnávateľa prijať na voľné pracovné miesto vyhradené pre občana so zmenenou pracovnou schopnosťou iba takého občana,

g) sleduje v spolupráci s orgánmi štátnej zdravotníckej správy výber pracovných miest pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou a dodržiavanie určeného podielu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou na celkovom počte zamestnancov podľa osobitného predpisu.[23])

§ 15
Pôsobnosť obvodných úradov práce pri zabezpečovaní pracovného uplatnenia občanov vyžadujúcich zvýšenú starostlivosť

Obvodný úrad práce

a) vedie evidenciu občanov vyžadujúcich zvýšenú starostlivosť[24]) uchádzajúcich sa o zamestnanie a evidenciu voľných pracovných miest vhodných pre týchto občanov,

b) vyžaduje, aby zamestnávatelia vyberali z nahlasovaných voľných pracovných miest miesta vhodné pre občanov vyžadujúcich zvýšenú starostlivosť,

c) odporúča zamestnávateľom na miesta uvedené v písmene b) a na spoločensky účelné pracovné miesta a verejnoprospešné práce prijímať prednostne uchádzačov z radov občanov vyžadujúcich zvýšenú starostlivosť.

§ 16
Spolupráca s ďalšími orgánmi a organizáciami

(1) Štátne orgány práce pri vykonávaní tohto zákona spolupracujú s príslušnými ústrednými orgánmi a orgánmi miestnej štátnej správy, s príslušnými odborovými orgánmi a im na roveň postavenými príslušnými družstevnými orgánmi, orgánmi združení zdravotne postihnutých občanov a podľa povahy veci tiež s organizáciami zamestnávateľov a ďalšími občianskymi združeniami.

(2) Úrad práce môže vyžadovať súčinnosť aj od organizačných jednotiek zamestnávateľov, ktoré majú sídlo v jeho územnom obvode, a od príslušných orgánov samosprávy obcí a orgánov miestnej štátnej správy.

TRETIA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 17
Ustanovenie o konaní

(1) Na rozhodovanie ministerstva, okresných a obvodných úradov práce podľa tohto zákona sa ne-

[21]) § 22 ods. 2 zákona č. 1/1991 Zb.

[22]) § 24 ods. 1 písm. c) zákona č. 1/1991 Zb.

[23]) § 24 ods. 4 zákona č. 1/1991 Zb.

[24]) § 9 ods. 1 zákona č. 1/1991 Zb.

vzťahujú predpisy o správnom konaní s výnimkou rozhodovania podľa § 11 písm. g), § 12 písm. h), § 13 písm. e), § 14 ods. 1 písm. f) a § 14 ods. 2 písm. f).

(2) Odchylne od všeobecných predpisov o správnom konaní sa miestna príslušnosť úradov práce vo veciach zamestnanosti určuje

a) miestom výkonu práce účastníka konania, ak rozhoduje o udelení predchádzajúceho súhlasu zamestnávateľovi na rozviazanie pracovného pomeru podľa osobitného predpisu,[18])

b) miestom prípravy na pracovné uplatnenie, ak ide o rozhodovanie o hmotnom zabezpečení občana so zmenenou pracovnou schopnosťou počas prípravy na pracovné uplatnenie vrátane jeho zvýšenia na rodinných príslušníkov o úhradu nákladov na prípravu na pracovné uplatnenie,

c) sídlom úradu práce, ktorý zriadil a riadi výcvikové stredisko alebo zariadenie pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ak rozhoduje o prijatí občana so zmenenou pracovnou schopnosťou do prípravy na pracovné uplatnenie.

(3) Odvolanie proti rozhodnutiu o vyradení občana z evidencie uchádzačov o zamestnanie podľa § 13 písm. e) č. 1 nemá odkladný účinok.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 18

(1) Ak pracovnoprávne predpisy alebo právne predpisy sociálneho zabezpečenia dotýkajúce sa alebo súvisiace so zamestnávaním občanov hovoria o pôsobnosti národných výborov, rozumie sa tým príslušný úrad práce.

(2) Pôsobnosť určenú týmto zákonom pre obvodné úrady práce vykonávajú do ich vzniku, najdlhšie do 31. 12. 1991 okresné úrady práce.

(3) Okresné úrady práce zriadené podľa doterajších predpisov sa považujú za okresné úrady práce podľa tohto zákona.

§ 18a

Podmienky stravovania vrátane úhrady za stravu v zariadeniach pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou zriadených štátnymi orgánmi práce ustanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 19
Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 444/1990 Zb. o zriadení úradov práce,
2. § 29 a 31 zákona Slovenskej národnej rady č. 106/1988 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení,
3. nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 152/1970 Zb. o povinnostiach organizácií a občanov pri zabezpečovaní práce občanom.

§ 20
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.,

Zákon Slovenskej národnej rady č. 83/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti nadobudol účinnosť 20. marcom 1991 a zákon Slovenskej národnej rady č. 194/1992 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 83/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti, nadobudol účinnosť 13. májom 1992.

F. **Mikloško** v. r.

380

PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje

úplné znenie zákona z 27. novembra 1990 č. 543 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonávaných zákonom Slovenskej národnej rady z 27. marca 1992 č. 195 Zb. o niektorých zmenách v sociálnom zabezpečení

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ORGÁNY ŠTÁTNEJ SPRÁVY SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA A ICH ÚLOHY

§ 1

Orgány štátnej správy sociálneho zabezpečenia (ďalej len „orgány sociálneho zabezpečenia") sú

a) Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky,
b) Slovenská správa sociálneho zabezpečenia,
c) okresné správy sociálneho zabezpečenia,
d) okresné úrady a obvodné úrady,[1])
e) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vo veciach ustanovených zákonom o sociálnom zabezpečení.[2])

(2) Štátnu správu sociálneho zabezpečenia vykonávajú v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj obce.[3])

(3) Orgány sociálneho zabezpečenia vykonávajú štátnu správu a plnia úlohy sociálneho zabezpečenia, ktoré podľa tohto zákona zahŕňa

a) nemocenské poistenie zamestnancov, nemocenské zabepečenie samostatne zárobkovo činných osôb, zabezpečenie občanov v osobitných prípadoch a zabezpečenie družstevných roľníkov v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa (ďalej len „nemocenské poistenie"),[4])
b) dôchodkové zabezpečenie,[5])
c) sociálnu starostlivosť,[6])
d) posudkovú činnosť sociálneho zabezpečenia,
e) zabezpečenie občanov vykonávajúcich službu v ozbrojených silách alebo civilnú službu a členov ich rodín štátnymi dávkami,[6a])
f) štátne sociálne dávky podľa osobitných predpisov.[7])

(4) Posudková činnosť sociálneho zabezpečenia podľa tohto zákona zahŕňa posudzovanie zdravotného stavu a pracovnej schopnosti občanov v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, a so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie, kontrolu dodržiavania liečebného režimu a posudzovania spôsobilosti na prácu.

---

[1]) Zákon Slovenskej národnej rady č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy.

[2]) § 142 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 110/1990 Zb. a zákona č. 180/1990 Zb.
Zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení zákona č. 58/1964 Zb., zákona č. 87/1968 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb., zákona č. 109/1984 Zb. a zákona č. 188/1990 Zb.
§ 8 ods. 1 písm. c) a § 14 zákona č. 382/1990 Zb. o rodičovskom príspevku.

[3]) § 5 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

[4]) Zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zatnestnancov v znení zákona č. 16/1959 Zb., zákona č. 58/1964 Zb., zákona č. 65/1965 Zb., zákona č. 87/1968 Zb., zákona č. 88/1968 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb., zákona č. 73/1982 Zb., zákona č. 148/1983 Zb., zákona č. 109/1984 Zb., zákona č. 51/1987 Zb., zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 180/1990 Zb. a zákona č. 306/1991 Zb.
Zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 189/1988 Zb.), zákona č. 180/1990 Zb. a zákona č. 306/1991 Zb.
§ 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 103/1964 Zb. o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 240/1988 Zb.), zákona č. 180/1990 Zb. a zákona č. 306/1991 Zb.

[5]) § 5 a 7 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[6]) § 73 a 73a zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[6a]) § 2 ods. 1 a § 145d až 145j zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 306/1991 Zb.

[7]) Zákon č. 382/1990 Zb.
Zákonné opatrenie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 206/1990 Zb. o štátnom vyrovnávacom príspevku.

Úlohy orgánov sociálneho zabezpečenia

§ 2

Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky

(1) Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo") ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky pre sociálne zabezpečenie

a) vypracúva koncepciu sociálneho zabezpečenia v rozsahu pôsobnosti Slovenskej republiky a podieľa sa na vypracúvaní koncepcie sociálneho zabezpečenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky,

b) riadi a kotroluje výkon štátnej správy v sociálnom zabezpečení,

c) zúčastňuje sa na uzatváraní medzinárodných zmlúv v sociálnom zabezpečení, zabezpečuje úlohy z nich vyplývajúce a spolupracuje s inými štátmi v sociálnom zabezpečení,

d) koordinuje činnosť v sociálnej starostlivosti o rodinu a deti, ťažko zdravotne postihnutých občanov, starých občanov, spoločensky neprispôsobivých občanov, občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc, vrátane cudzincov, ktorým bolo priznané postavenie utečenca (ďalej len „utečenec"), a cudzincov, ktorí sú presídlení na územie Slovenskej republiky (ďalej len „presídlenec"); podieľa sa na zabezpečovaní ich sociálnej rehabilitácie,

e) organizuje a zabezpečuje systematickú odbornú prípravu pracovníkov v sociálnom zabezpečení v spolupráci s ďalšími ministerstvami, ako aj overovanie ich osobitnej odbornej spôsobilosti a určuje vybrané funkcie v správach sociálneho zabezpečenia a v ústavoch sociálnej starostlivosti, pre výkon ktorých je predpokladom osobitná odborná spôsobilosť.

(2) Ministerstvo môže zriadiť posudkovú komisiu sociálneho zabezpečenia na posudzovanie zdravotného stavu a pracovnej schopnosti vo výnimočných prípadoch, ktoré určí, ak ich posúdenie vyžaduje osobitné odborné vedomosti.[8])

(3) Minister práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky (ďalej len „minister") môže odstraňovať tvrdosti, ktoré sa vyskytnú pri vykonávaní sociálneho zabezpečenia. V jednotlivých prípadoch môže odstránením tvrdosti poveriť Slovenskú správu sociálneho zabezpečenia alebo okresné správy sociálneho zabezpečenia.[9])

(4) Ministerstvo zriaďuje centrum poradensko-psychologických služieb s organizačnou sieťou v nižších územno-správnych jednotkách (ďalej len „centrum") na poskytovanie poredensko-psychologickej starostlivosti o jednotlivca, pár a rodinu.

(5) Ministerstvo zriaďuje stredisko služieb sociálnej starostlivosti na odborné riadenie služieb sociálnej starostlivosti.

Správy sociálneho zabezpečenia

§ 3

Správy sociálneho zabezpečenia vykonávajú sociálne zabezpečenie na úseku dôchodkového zabezpečenia, nemocenského poistenia, posudkovej činnosti sociálneho zabezpečenia, poskytovania štátnych sociálnych dávok a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na úseku sociálnej starostlivosti.

§ 4

Slovenská správa sociálneho zabezpečenia

(1) Slovenská správa sociálneho zabezpečenia ako orgán štátnej správy vykonáva sociálne zabezpečenie, riadi a kontroluje okresné správy sociálneho zabezpečenia v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

(2) Slovenská správa sociálneho zabezpečenia je podriadená ministerstvu; je samostatnou právnickou osobou.

(3) Na čele Slovenskej správy sociálneho zabezpečenia je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister.

Okresné správy sociálneho zabezpečenia

§ 5

(1) Okresné správy sociálneho zabezpečenia ako miestne orgány štátnej správy vykonávajú sociálne zabezpečenie, ak nie je týmto zákonom alebo inými právnymi predpismi ustanovené, že tieto úlohy plní iný orgán; sú samostatnou právnickou osobou.

(2) Územné obvody a sídla okresných správ sociálneho zabezpečenia sú zhodné s územnými obvodmi a sídlami okresných úradov miestnej štátnej správy.[1])

(3) Na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy vykonáva pôsobnosť okresnej správy sociálneho zabezpečenia Bratislavská správa sociálneho zabezpečenia; na území mesta Košíc vykonáva pôsobnosť okresnej správy sociálneho zabezpečenia Košická správa sociálneho zabezpečenia.

---

[8]) § 118 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[9]) § 174 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
§ 57b ods. 2 zákona č. 54/1956 Zb. v znení neskorších predpisov.
§ 122 ods. 2 zákona č. 103/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.
§ 14 zákona č. 382/1990 Zb.

(4) Na čele okresnej správy sociálneho zabezpečenia je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva riaditeľ Slovenskej správy sociálneho zabezpečenia.

§ 6

(1) Okresné správy sociálneho zabezpečenia usmerňujú organizácie[10]) a kontrolujú, ako plnia povinnosti v sociálnom zabezpečení.

(2) Okresné správy sociálneho zabezpečenia pri vykonávaní štátnej správy sociálneho zabezpečenia poskytujú občanom a organizáciám odbornú pomoc.

(3) Okresné správy sociálneho zabezpečenia zodpovedajú v rozsahu svojej pôsobnosti za účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie, s ktorými hospodária.

Posudkové komisie sociálneho zabezpečenia

§ 7

(1) Slovenská správa sociálneho zabezpečenia a okresné správy sociálneho zabezpečenia zriaďujú na posudzovanie zdravotného stavu a pracovnej schopnosti občanov v rozsahu ustanovenom týmto zákonom posudkové komisie sociálneho zabezpečenia (ďalej len „posudková komisia"). Predsedom posudkovej komisie je posudkový lekár sociálneho zabezpečenia.

(2) Členovia posudkovej komisie a prizvané osoby sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedeli v súvislosti s jej činnosťou.

§ 8

(1) Slovenská správa sociálneho zabezpečenia môže poveriť okresnú správu sociálneho zabezpečenia, aby jej posudková komisia posudzovala invaliditu, čiastočnú invaliditu, alebo iné zdravotné otázky súvisiace s vykonávaním sociálneho zabezpečenia na základe medzinárodných zmluv, prípadne v ďalších odôvodnených prípadoch na území celej Slovenskej republiky alebo pre viaceré okresné správy sociálneho zabezpečenia.

(2) Slovenská správa sociálneho zabezpečenia poverí ktorúkoľvek okresnú správu sociálneho zabezpečenia, aby jej posudková komisia posúdila zdravotný stav a pracovnú schopnosť účastníka konania v prípade, že posudkové komisie príslušnej okresnej správy sociálneho zabezpečenia sa vylúčením svojich členov pre predpojatosť stali nespôsobilé rokovať a uznášať sa. V prípade predpojatosti posudkových komisií Slovenskej správy sociálneho zabezpečenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť účastníka konania posúdi ministerstvo.

(3) Okresná správa sociálneho zabezpečenia v odôvodnených prípadoch zriadi posudkovú komisiu s pôsobnosťou pre pracovníkov veľkých organizácií, ktoré majú závodné zdravotnícke zariadenia.

Okresné a obvodné úrady

§ 9

(1) Miestnymi orgánmi štátnej správy v oblasti sociálnej starostlivosti, ktorú podľa tohto zákona nevykonávajú iné orgány sociálneho zabezpečenia, sú okresné úrady a obvodné úrady.[1])

(2) Okresné úrady a obvodné úrady vykonávajú sociálnu starostlivosť poskytovaním služieb a dávok sociálnej starostlivosti, ak nie je týmto zákonom alebo inými právnymi predpismi ustanovené, že ju vykonávajú iné orgány,[11]) rozhodujú o niektorých iných dávkach a plnia ďalšie úlohy podľa osobitných predpisov.[12])

(3) Okresné úrady a obvodné úrady vykonávajú sociálnu starostlivosť svojimi oddeleniami a referátmi.

(4) Na čele oddelenia okresného úradu je vedúci menovaný prednostom okresného úradu po schválení ministrom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky.

§ 10

(1) Okresné úrady a obvodné úrady pri vykonávaní sociálnej starostlivosti, vrátane sociálnych služieb, spolupracujú s obcami, združeniami obcí, štátnymi, družstevnými a neštátnymi organizáciami, občianskymi združeniami a odborovými organizáciami, poskytujú občanom, obciam a organizáciám odbornú pomoc a vykonávajú sociálnu starostlivosť aj na základe ich návrhov a podnetov.

(2) Okresné úrady a obvodné úrady zodpovedajú v rozsahu svojej pôsobnosti za účelné a hospodárne vynakladanie prostriedkov na sociálnu starostlivosť, s ktorými hospodária.

§ 11

(1) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v súčinnosti s ministerstvom môže rozhodnúť o vykonávaní štátnej správy v sociálnej starostlivosti a súvisiacich činností jedným okresným úradom v dvoch alebo viacerých okresoch.

(2) Okresný úrad môže rozhodnúť po prerokovaní s ministerstvom o vykonávaní štátnej správy v sociálnej starostlivosti jedným obvodným úradom v dvoch alebo viacerých obvodoch.

---

[10]) § 5 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[11]) § 142 ods. 6a zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[12]) Zákon č. 50/1973 Zb. o pestúnskej starostlivosti v znení zákona č. 58/1984 Zb.

DRUHÁ ČASŤ

PÔSOBNOSŤ SPRÁV SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA, OKRESNÝCH ÚRADOV, OBVODNÝCH ÚRADOV A OBCÍ V SOCIÁLNOM ZABEZPEČENÍ

PRVÁ HLAVA

PÔSOBNOSŤ SPRÁV SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA

Prvý diel

Pôsobnosť Slovenskej správy sociálneho zabezpečenia

§ 13

Slovenská správa sociálneho zabezpečenia

a) rozhoduje
   1. o dávkach dôchodkového zabezpečenia, ak nie je v tomto zákone alebo v zákone o sociálnom zabezpečení ustanovené, že o nich rozhoduje iný orgán sociálneho zabezpečenia, a zabezpečuje výplaty týchto dávok,
   2. o odstraňovaní tvrdostí, ktoré sa vyskytnú pri vykonávaní sociálneho zabezpečenia, ak bola na to poverená ministrom (§ 2 ods. 3),
   3. o povinnosti občana vrátiť dávku sociálneho zabezpečenia vyplatenú neprávom alebo vo vyššej výmere, ako mu patrila, ak je príslušná na rozhodovanie o tejto dávke,
   4. o povinnostiach organizácie nahradiť škodu spôsobenú nesprávnou výplatou dávky sociálneho zabezpečenia, ak rozhodovanie o tejto dávke patrí do jej pôsobnosti,
b) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhodovala okresná správa sociálneho zabezpečenia,
c) plní úlohy vyplývajúce z medzinárodných zmlúv pri výplate dávok sociálneho zabezpečenia,
d) rozdeľuje poukazy na kúpeľnú starostlivosť a kontroluje jej poskytovanie,
e) spracúva rozbory invalidizácie a pracovnej neschopnosti a navrhuje príslušným orgánom opatrenia na znižovanie práceneschopnosti, na predchádzanie invalidity, čiastočnej invalidity a na odstraňovanie jej následkov,
f) zodpovedá za účelné a hospodárne vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie.

§ 14

Slovenská správa sociálneho zabezpečenia posudkovou komisiou

a) rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu posudkovej komisie okresnej správy sociálneho zabezpečenia,
b) vydáva posudky na účely súdneho konania vo veciach sociálneho zabezpečenia,
c) odporúča v súvislosti s odvolaním sa proti rozhodnutiu posudkovej komisie okresnej správy sociálneho zabezpečenia o invalidite alebo čiastočnej invalidite ďalšie poskytovanie nemocenského v prípadoch, v ktorých možno očakávať, že pracujúci v krátkom čase po uplynutí podpornej doby opäť bude práceschopný.

Druhý diel

Pôsobnosť okresnej správy sociálneho zabezpečenia

§ 15

Okresná správa sociálneho zabezpečenia

a) rozhoduje
   1. v sporných prípadoch o vzniku a zániku sociálneho zabezpečenia,
   2. o dávkach nemocenského poistenia v sporných prípadoch a v osobitných prípadoch,[14])
   3. o dobrovoľnom priznaní dávky nemocenského poistenia,
   4. o znížení alebo odňatí dávky nemocenského poistenia, o zastavení jej výplaty a o jej priznaní v menšom ako požadovanom rozsahu,
   5. o povinnosti občana vrátiť dávku sociálneho zabezpečenia poskytnutú neprávom alebo vo vyššej výmere, ako mu patrila, ak je príslušná na rozhodovanie o tejto dávke,
   6. o poskytovaní kúpeľnej starostlivosti na základe návrhu ošetrujúceho lekára, s výnimkou prípadov, v ktorých povoľujú kúpeľnú starostlivosť podľa osobitných predpisov orgány štátnej zdravotníckej správy,[15])
   7. o pohrebnom pri úmrtí dôchodcu, prípadne jeho rodinného príslušníka, ak ho nemožno poskytnúť podľa predpisov o nemocenskom poistení alebo iných predpisov nemocenského zabezpečenia,[15a])
   8. o podpore pri narodení dieťaťa dôchodkyni alebo manželke, prípadne inej rodinnej príslušníčke dôchodcu, ak ju nemožno poskyt-

---

[14]) Napríklad: § 51 ods. 5 a § 51a ods. 4 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 165/1979 Zb. o nemocenskom poistení niektorých pracovníkov a o poskytovaní dávok nemocenského poistenia občanom v osobitných prípadoch v znení neskorších predpisov.
§ 12 zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.
§ 26 zákona č. 103/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.

[15]) § 19 ods. 2 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 196/1990 Zb.

[15a]) § 72 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.

núť podľa predpisov o nemocenskom poistení alebo iných predpisov nemocenského zabezpečenia,[15a])

9. o sociálnom dôchodku, o jeho zvýšení pre bezvládnosť, o výchovnom k nemu a o príplatku k výchovnému,
10. o započítaní celého kalendárneho roka do doby zamestnania pred 1. januárom 1976, ak člen jednotného roľníckeho družstva neodpracoval určený počet pracovných dní, prípadne inak určený pracovný úväzok,
11. o započítaní doby vojenskej služby v iných ako spojeneckých armádach (vrátane doby zajatia), ktorú česko-slovenskí občania vykonávali povinne v čase neslobody,
12. o náhrade zárobku pri službe v ozbrojených silách a pri civilnej službe samostatne zárobkovo činným osobám,
13. o zaopatrovacom príspevku,
14. o príspevku na úhradu za užívanie bytu,
15. o rodičovskom príspevku samostatne zárobkovo činných osôb a osôb, ktoré nie sú zúčastnené na nemocenskom poistení, ak o ňom nerozhoduje iný orgán,[15b])
16. o povinnosti organizácie nahradiť škodu spôsobenú nesprávnou výplatou dávky sociálneho zabezpečenia, ak rozhodovanie o dávke patrí do pôsobnosti tejto správy sociálneho zabezpečenia,
17. o odstraňovaní tvrdostí, ktoré sa vyskytnú pri vykonávaní sociálneho zabezpečenia, ak bola na to poverená ministrom (§ 2 ods. 3),
18. o poistnom, o penále a pokutách za nesplnenie povinnosti v sociálnom zabezpečení,[16]) o prirážke k poistnému a úhrade súm, o ktoré boli prostriedky nemocenského poistienia skrátené,
19. o ukončení dočasnej pracovnej neschopnosti so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie podľa osobitných predpisov,[16a])
20. o tom, komu sa majú vyplácať dávky sociálneho zabezpečenia, ak sa výplatou do rúk doterajšieho príjemcu nedosahuje účel, na ktorý sú určené,

b) vykonáva sociálne zabezpečenie zamestnancov malých závodov a samostatne zárobkovo činných osôb,

c) vedie register závodov a poľnohospodárskych družstiev a evidenciu malých závodov a samostane zárobkovo činých osôb,

d) vyberá a vymáha poistné, penále, prirážku k poistnému a sumy, o ktoré boli prostriedky nemocenského poistenia skrátené, a vymáha pokuty,

e) vypláca dávky uvedené v ustanovení písmena a) č. 7, 8 a 12 až 15 a dávky občanom v osobitných prípadoch,[16b]) ak ich nevypláca iný orgán podľa osobitných predpisov,[16c])

f) riadi vykonávanie nemocenského poistenia,

g) obstaráva a predkladá Slovenskej správe sociálneho zabezpečenia podklady potrebné na rozhodnutie o dávkach sociálneho zabezpečenia,

h) navrhuje Slovenskej správe sociálneho zabezpečenia započítanie doby zamestnania a náhradných dôb v sporných prípadoch,

ch) kontroluje

1. vykonávanie nemocenského poistenia a hospodárenie s jeho prostriedkami, ak túto činnosť nevykonáva iný orgán,[16d])
2. plnenie povinností občanov, orgánov a organizácií v sociálnom zabezpečení, ak túto činnosť nevykonáva iný orgán,[16d])
3. dodržiavanie liečebného režimu a posudzovanie spôsobilosti na prácu so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie,

i) spisuje, ak sa na ňu občan obráti, žiadosti

1. o úpravu dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu,
2. o zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,
3. o dávky dôchodkového zabezpečenia samostatne zárobkovo činných osôb,

---

[15b]) § 12 ods. 1 zákona č. 382/1990 Zb.

[16]) § 112 a § 145b ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
§ 13 ods. 4, § 28 ods. 4, § 50 ods. 3 vyhlášky č. 91/1958 Zb., ktorou sa uverejňuje opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov, v znení vyhlášky č. 191/1960 Zb., vyhlášky č. 6/1967 Zb., vyhlášky č. 178/1968 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 262/1990 Zb.

[16a]) § 77 ods. 5 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb.

[16b]) § 63 ods. 2 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení v znení neskorších predpisov.
§ 50 ods. 3, § 50a ods. 4, § 51 ods. 5, § 51a ods. 1, § 103 až 105 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 165/1979 Zb. v znení neskorších predpisov.

[16c]) § 12 písm. ch) zákona Slovenskej národnej rady č. 83/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti.

[16d]) Zákon č. 32/1957 Zb. v znení neskorších predpisov.

4. o vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok alebo sirotský dôchodok po občanoch uvedených v bode 3,
5. o dôchodok manželky,
6. o sociálny dôchodok,
7. o vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok alebo sirotský dôchodok po nepracujúcich dôchodcoch,
8. o starobný, invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok zamestnancov malých závodov a občanov, ktorí nie sú v pracovnom, členskom alebo inom obdobnom pomere a ani nie sú inak zabezpečení, prípadne o vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok alebo sirotský dôchodok po uvedených občanoch,
9. o dávku dôchodkového zabezpečenia, ak je občan v čase podania žiadosti práceneschopný a má trvalý pobyt v inom okrese, než v ktorom je sídlo organizácie, alebo ak pozostalý po pracujúcom má trvalý pobyt v inom okrese, než v ktorom je sídlo organizácie, v ktorej bol pracujúci zamestnaný,[17])

j) spracúva rozbory invalidizácie a pracovnej neschopnosti a navrhuje príslušným orgánom opatrenia na znižovanie práceneschopnosti, na predchádzanie invalidity, čiastočnej invalidity a na odstraňovanie jej následkov,

k) vedie evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia zamestnancov malých závodov a samostatne zárobkovo činných osôb,

l) vyjadruje sa k zdravotnému stavu občanov na účely ústavnej sociálnej starostlivosti,

m) vykonáva opravu a zmenu rodných čísel občanov na účely sociálneho zabezpečenia,[17a])

n) plní ďalšie úlohy ustanovené predpismi o sociálnom zabezpečení.

§ 16

Okresná správa sociálneho zabezpečenia posudkovou komisiou

a) rozhoduje

1. na podnet lekárskej poradnej komisie[18]) o invalidite alebo čiastočnej invalidite občana, ktorý je práceneschopný pre chorobu alebo úraz počas aspoň 6 mesiacov, ktorému patrí nemocenské a ktorý nepožiadal o invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok, alebo ktorého žiadosti sa nevyhovelo,
2. o dlhodobo nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa na účely výplaty prídavkov na deti z nemocenského poistenia,[19])
3. o tom, či je dieťa dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť alebo osobitne náročnú mimoriadnu starostlivosť na účely priznania príplatku k prídavkom na deti z nemocenského poistenia[20]) a rodičovského príspevku, ak o tomto príspevku nerozhodujú orgány sociálneho zabezpečenia,
4. na podnet občana alebo organizácie so súhlasom občana o tom, či ide o občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, prípadne o občana so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím,
5. o tom, že občan so zmenenou pracovnou schopnosťou sa nepovažuje za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, ak sa nepodrobil vyšetreniu zdravotného stavu alebo inému odbornému vyšetreniu a bol na túto možnosť upozornený,[21])
6. o tom, či ide o ťažko zdravotne postihnutého občana, o druhu a stupni tohto postihnutia na účely priznania mimoriadnych výhod,[22])
7. o nevyhnutnosti natrvalo previesť pracovníka na inú prácu alebo o nevyhnutnosti trvalej zmeny zamestnania, ak posudková komisia v súvislosti s rozhodovaním o dávkach dôchodkového zabezpečenia alebo o tom, či ide o občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, zistila, že pracovník vzhľadom na svoj zdravotný stav dlhodobo stratil schopnosť vykonávať ďalej doterajšiu prácu alebo že ju nesmie vykonávať pre ochorenie na chorobu z povolania alebo pre ohrozenie touto chorobou,[23])

---

[17]) § 120 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[17a]) Vyhláška Federálneho štatistického úradu č. 55/1976 Zb. o rodnom čísle.

[18]) § 158 vyhlášky č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, v znení vyhlášky č. 123/1990 Zb., vyhlášky č. 260/1990 Zb. a vyhlášky č. 313/1990 Zb.
Vyhláška č. 76/1957 Ú. v. o prechode z pracovnej neschopnosti do invalidity (čiastočnej invalidity) v znení vyhlášky č. 268/1990 Zb.

[19]) § 18 ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

[20]) § 24 ods. 2 zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.

[21]) § 106 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[22]) § 86 ods. 2 zákon č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[23]) § 37 ods. 1 písm. a), § 46 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce.

b) vydáva posudok

1. o invalidite alebo čiastočnej invalidite, ak nejde o prípady uvedené v ustanovení písmena a) č. 1,
2. o dlhodobo nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa na účely výplaty výchovného k dôchodkom a sirotského dôchodku,
3. o tom, či je dieťa dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť alebo osobitne náročnú mimoriadnu starostlivosť na účely priznania príplatku k výchovnému k dôchodkom[24]) a rodičovského príspevku, ak o tomto príspevku rozhodujú orgány sociálneho zabezpečenia podľa § 15 písm. a) č. 15 alebo orgány nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách, pre konanie o náhradných dobách,[25]) ako aj na účely poskytovania služieb a dávok sociálnej starostlivosti, ktoré určí vykonávací predpis,
4. o bezvládnosti,
5. o tom, či ide o ťažko zdravotne postihnutého občana a o druhu a stupni tohto postihnutia na účely poskytovania služieb a dávok sociálnej starostlivosti,[26]) ktoré určí vykonávací predpis,

c) odporúča

1. ďalšie poskytovanie nemocenského v prípadoch, v ktorých možno očakávať, že pracujúci v krátkom čase po uplynutí podpornej doby opäť bude práceschopný,
2. opatrenia na obnovenie pracovnej schopnosti posudzovaného, vhodnosť jeho ďalšieho liečenia a vhodnú úpravu pracovných podmienok, prípadne obstaranie vhodných pomôcok,
3. u občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, prípadne u občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím vhodné pracovné uplatnenie, prípadne prípravu na pracovné uplatnenie s ohľadom na ich zdravotný stav a kvalifikáciu a umiestnenie na vhodné pracovné miesto v organizáciách.

DRUHÁ HLAVA

PÔSOBNOSŤ OKRESNÝCH ÚRADOV A OBVODNÝCH ÚRADOV

Prvý diel

Pôsobnosť okresného úradu

§ 17

Okresný úrad

a) riadi a kontroluje výkon štátnej správy v oblasti sociálnej starostlivosti uskutočňovanej obvodnými úradmi vo svojom územnom obvode,
b) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhodoval obvodný úrad alebo obec,
c) vedie register právnických a fyzických osôb, ktoré poskytujú sociálne služby, a je orgánom, ktorému právnické a fyzické osoby oznamujú poskytovanie sociálnych služieb, zmenu a ukončenie ich poskytovania,
d) poskytuje príspevky na úhradu nákladov na sociálne služby právnickým a fyzickým osobám, kontroluje hospodárenie s nimi, požaduje ich vyúčtovanie a vrátenie v prípade, ak boli použité v rozpore s účelom, na ktorý sa poskytli,[27a]) a plní ďalšie úlohy podľa osobitného predpisu,[27b]) ktoré súvisia s poskytovaním týchto príspevkov,
e) sleduje úroveň poskytovania sociálnych služieb právnickými a fyzickými osobami a plní ďalšie úlohy podľa osobitných predpisov,[27b])
f) zostavuje rozpočet príjmov a výdavkov za oblasť sociálnej starostlivosti a rozdeľuje finančné prostriedky v oblasti sociálnej starostlivosti pre obvodné úrady a zariadenia,
g) zabezpečuje rozvoj materiálno-technickej základne služieb sociálnej starostlivosti vo svojom územnom obvode,
h) organizuje
   1. účasť nepracujúcich dôchodcov a ťažko zdravotne postihnutých občanov na rekreačnej starostlivosti a podieľa sa na zabezpečovaní rekreácie rodín so zdravotne postihnutými deťmi,

---

[24]) § 71 ods. 5 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[25]) § 9 ods. 1 písm. e) zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[26]) § 73 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[27a]) § 73a zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 180/1990 Zb.

[27b]) Zákon Slovenskej národnej rady č. 135/1992 Zb. o poskytovaní sociálnych služieb právnickými a fyzickými osobami.

2. výchovno-rekreačné tábory pre deti z rodín, ktoré riadne neplnia svoju výchovnú funkciu, pre deti s poruchami správania, pre pestunské rodiny z osobitných zariadení na výkon pestúnskej starostlivosti, pre deti nezamestnaných rodičov a deti utečencov a presídlencov,

ch) koordinuje činnosť orgánov, ktoré pôsobia v sociálnej starostlivosti, vo svojom územnom obvode.

§ 18

Okresný úrad pri organizovaní náhradnej rodinnej starostlivosti

a) vedie prehľad detí, u ktorých je potrebné dlhodobo zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť formou osvojenia, pestúnskej starostlivosti a opatrovníctva, a prehľad občanov vhodných vykonávať náhradnú rodinnú starostlivosť,

b) sprostredkúva nadviazanie vzťahu medzi deťmi a občanmi, ktorí spĺňajú podmienky pre jednotlivé formy náhradnej rodinnej starostlivosti,

c) zabezpečuje v súčinnosti s centrom poradensko-psychologických služieb prípravu občanov vhodných pre vykonávanie náhradnej rodinnej starostlivosti a ďalšiu starostlivosť a pomoc rodinám, v ktorých sa náhradná rodinná starostlivosť vykonáva.

§ 19

Okresný úrad pri koordinovaní starostlivosti o deti a mladistvých postihnutých na zdraví

a) posudzuje úroveň starostlivosti o deti a mladistvých, ktoré vedie v evidencii obvodný úrad,

b) navrhuje príslušným orgánom opatrenia na zlepšenie zdravotníckej, výchovno-vzdelávacej a sociálnej starostlivosti a sleduje ich plnenie.

Druhý diel

Pôsobnosť obvodného úradu

Oddiel 1

Starostlivosť o rodinu a deti

§ 20

Obvodný úrad

a) rozhoduje

1. v naliehavých prípadoch o okamžitom umiestnení dieťaťa do náhradnej výchovy nahradzujúcej výchovu rodičov dovtedy, kým rozhodne súd,[28])
2. o výchovných opatreniach podľa osobitných predpisov,[29])
3. o prijatí dieťaťa do stanice opatrovateľskej služby pre deti, ktorú spravuje, a o úhrade za služby, ktoré sa v nej poskytujú,
4. o umiestnení matky s dieťaťom, prípadne tehotnej ženy do domova pre matky s deťmi, ktorý spravuje, a o úhrade za služby, ktoré sa v ňom poskytujú,
5. o bezúročných pôžičkách,
6. o príspevku na výživu dieťaťa,[30]) o peňažných a vecných dávkach pre deti v pestúnskej starostlivosti a o pomoci deťom, ktoré nie sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky,
7. o opakovaných peňažných dávkach a vecných dávkach nezaopatreným deťom, rodičom nezaopatrených detí a tehotným ženám,
8. o ďalších opatreniach podľa osobitných predpisov,[31])

b) vykonáva funkciu opatrovníka maloletých,[32])

c) sleduje vývoj detí, ktoré boli umiestnené do výchovy iných občanov ako rodičov, a spolupôsobí pri organizovaní náhradnej rodinnej starostlivosti o deti,

d) navrhuje súdu nariadenie ústavnej výchovy,[33]) obmedzenie, prípadne pozbavenie rodičovských práv[34]) a zrušenie ústavnej výchovy a výchovných opatrení uložených súdom,

e) oznamuje a podáva správy súdu, prípadne inému štátnemu orgánu o skutočnostiach potrebných na rozhodovanie o výchove a výžive detí,

f) zúčastňuje sa na trestnom konaní proti mladistvým,[35])

g) podieľa sa

1. na sanácii rodinného prostredia, z ktorého boli deti vyňaté z dôvodu zlyhania výchovnej funkcie rodiny,
2. na prevýchove detí s poruchami správania, najmä výchovnou a poradenskou starostlivosťou; vedie ich evidenciu,
3. na výchove k zdravým medziľudským vzťahom k manželstvu a rodinnému životu,

h) poskytuje výchovnú a poradenskú starostlivosť pri riešení rodinných a sociálnych problémov,

---

[28]) § 46 Zákona o rodine.

[29]) § 43 ods. 2 Zákona o rodine.

[30]) § 100 Zákona o rodine.
§ 74 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[31]) Zákon č. 50/1973 Zb. v znení neskorších predpisov.

[32]) § 79 ods. 2 a § 83 ods. 2 Zákona o rodine.

[33]) § 45 ods. 3 Zákona o rodine.

[34]) § 44 Zákona o rodine.

[35]) § 291 až 301 Trestného poriadku.

ch) koordinuje činnosť orgánov a organizácií, ktoré pôsobia v starostlivosti o rodinu a deti, vo svojom územnom obvode.

Oddiel 2

Starostlivosť o ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov

§ 21

Obvodný úrad

a) rozhoduje
   1. o poskytovaní opatrovateľskej služby a o úhrade za ňu,
   2. o prijatí do zariadenia opatrovateľskej služby, ktoré spravuje, a o úhrade za služby, ktoré sa v ňom poskytujú,
   3. o prijatí do ústavu sociálnej starostlivosti, ktorý spravuje, o ukončení pobytu v ňom a o úhrade za pobyt v ústave sociálnej starostlivosti,
   4. o bezúročných pôžičkách,
   5. o jednorazových a opakovaných účelových peňažných dávkach, ktorých podmienky a výšku určí vykonávací predpis,
   6. o opakovaných peňažných dávkach na úhradu zvýšených životných nákladov,
   7. o opakovanej peňažnej dávke pri starostlivosti o blízku a inú osobu,
b) vedie evidenciu
   1. detí a mladistvých, ktorí pre svoje zdravotné postihnutie vyžadujú trvalú alebo dlhodobú komplexnú koordinovanú zdravotnícku, výchovno-vzdelávaciu a sociálnu starostlivosť v súčinnosti s príslušnými orgánmi za účelom prevencie, riešenia ich individuálnych potrieb a osobného rozvoja,
   2. ťažko zdravotne postihnutých dospelých občanov podľa druhov postihnutia v súčinnosti s príslušnými orgánmi za účelom riešenia ich špecifických potrieb,
c) sprostredkúva odbornú pomoc rodinám so zdravotne postihnutými deťmi včítane návštevnej služby,
d) koordinuje činnosť orgánov a organizácií, ktoré pôsobia v starostlivosti o ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov, vo svojom územnom obvode za účelom ich spoločenskej integrácie,
e) vydáva doklady na účely poskytovania úľav a výhod pre ťažko zdravotne postihnutých občanov.

Oddiel 3

Starostlivosť o občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc

§ 22

Obvodný úrad poskytuje občanom, ktorí potrebujú osobitnú pomoc,[37])

a) výchovnú a poradenskú starostlivosť za účelom poskytnutia pomoci na prekonanie ich životnej situácie a za účelom ich spoločenskej integrácie,
b) pomoc pri prechodnom ubytovaní,
c) opatrovateľskú službu,
d) bezúročné pôžičky,
e) peňažné a vecné dávky.

Oddiel 4

Starostlivosť o spoločensky neprispôsobených občanov

§ 23

Obvodný úrad

a) poskytuje spoločensky neprispôsobeným občanom
   1. výchovnú a poradenskú starostlivosť za účelom ich resocializácie a spoločenskej integrácie,
   2. bezúročné pôžičky,
   3. peňažné a vecné dávky,
   4. pomoc pri ubytovaní, včítane ubytovania v účelovom zariadení, ktoré spravuje,
b) koordinuje činnosť orgánov a organizácií, ktoré pôsobia v starostlivosti o spoločensky neprispôsobených občanov vo svojom územnom obvode.

Oddiel 5

Ďalšia pôsobnosť obvodného úradu

§ 23a

Obvodný úrad rozhoduje v rozsahu svojej pôsobnosti podľa predchádzajúcich ustanovení

a) o znížení alebo odňatí dávky sociálnej starostlivosti a zastavení jej výplaty,[37a])
b) o povinnosti občana vrátiť dávku sociálnej starostlivosti vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume, ako mu patrila, a uhradiť výdavky vynaložené na službu sociálnej starostlivosti, ktorá mu bola poskytnutá neprávom, bez úhrady nákladov alebo len za nižšiu úhradu.[37b])

[37]) § 90 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[37a]) § 96 a § 106 ods. 2 a 3 zákona č. 100/1988 Zb.

[37b]) § 107 zákona č. 100/1988 Zb.

§ 23b

Obvodný úrad

a) vedie register právnických a fyzických osôb, ktoré poskytujú sociálne služby,

b) sleduje na základe písomného poverenia príslušného okresného úradu úroveň poskytovania sociálnych služieb právnickými a fyzickými osobami a ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Tretí diel

Pôsobnosť obce

Oddiel 1

Starostlivosť o rodinu a deti

§ 24

Obec

a) rozhoduje
   1. o poskytovaní opatrovateľskej služby rodinám s deťmi a o úhrade za ňu,
   2. o jednorazových peňažných dávkach a vecných dávkach nezaopatreným deťom, rodičom nezaopatrených detí a tehotným ženám, o peňažných dávkach rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí, o peňažnom príspevku na úhradu za užívanie bytu nezaopatreného osirelého dieťaťa a o príspevku na rekreáciu detí dôchodcov,

b) poskytuje deťom v naliehavých prípadoch okamžitú pomoc,

c) chráni deti pred škodlivými vplyvmi, ktoré ohrozujú ich riadnu výchovu,

d) podieľa sa na sanácii rodinného prostredia, z ktorého boli deti vyňaté z dôvodu zlyhania výchovnej funkcie rodiny,

e) spolupôsobí pri výkone ochranných alebo výchovných opatrení uložených súdom alebo obvodným úradom najmä informovaním príslušných orgánov a sledovaním ich dodržiavania a účinnosti,

f) vyhľadáva a obvodnému úradu odporúča občanov vhodných za osvojiteľov, opatrovníkov a pestúnov,

g) navrhuje
   1. orgánu príslušnému na rozhodovanie o prídavkoch na deti, aby v odôvodnených prípadoch zastavil výplatu tejto dávky oprávnenému príjemcovi,[38])
   2. súdu nariadenie ústavnej výchovy,[33]) obmedzenie, prípadne pozbavenie rodičovských práv[34]) a zrušenie ústavnej výchovy a výchovných opatrení uložených súdom,
   3. obvodnému úradu zrušenie výchovných opatrení uložených týmto úradom,

h) oznamuje
   1. obvodnému úradu, ktorým rodinám, nezaopatreným deťom a tehotným ženám treba poskytnúť sociálnu starostlivosť, a spolupôsobí pri jej poskytovaní,
   2. oznamuje súdu, prípadne inému štátnemu orgánu skutočnosti potrebné na rozhodovanie o výchove a výžive detí.

Oddiel 2

Starostlivosť o ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov

§ 25

Obec

a) rozhoduje
   1. o príspevku na spoločné stravovanie,
   2. o jednorazových peňažných dávkach a vecných dávkach na úhradu nevyhnutných životných nákladov,
   3. o príspevku na vykurovaciu naftu a kúpu vykurovacích telies a ďalších spotrebičov a o príspevku na zriadenie a zmenu pripojenia telefónnej účastníckej stanice,
   4. o prijatí do zariadenia sociálnej starostlivosti, ktoré spravuje, o ukončení pobytu v ňom a o úhrade za služby, ktoré v ňom poskytuje,

b) zabezpečuje spoločné stravovanie ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov,

c) podieľa sa na riešení bývania ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov,

d) organizuje kultúrno-spoločenský život ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov,

e) oznamuje obvodnému úradu občanov odkázaných na pomoc v sociálnej starostlivosti,

f) spolupracuje s fyzickými a právnickými osobami, ktorých poslaním je pomôcť zdravotne postihnutým občanom a starým občanom,

g) môže zveriť do správy okresného alebo obvodného úradu na základe písomnej zmluvy zariadenie sociálnej starostlivosti, ktoré zriadila,

h) spisuje, ak sa na ňu občan obráti, žiadosti
   1. o úpravu dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu,
   2. o zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,

[38]) Zákon č. 117/1966 Zb. o niektorých dôsledkoch zanedbávania starostlivosti o deti v znení zákona č. 99/1972 Zb.

3. o vdovský, vdovecký alebo sirotský dôchodok v prípadoch uvedených v § 15 písm. i č. 4, 7 a 8,
4. o dôchodok manželky,
5. o sociálny dôchodok,

a postupuje ich príslušnej okresnej správe sociálneho zabezpečenia.

Oddiel 3

Starostlivosť o občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc a o spoločensky neprispôsobených občanov

§ 26

(1) Obec poskytuje občanom, ktorí potrebujú osobitnú pomoc,

a) jednorazové peňažné a vecné dávky,
b) pomoc pri ubytovaní,
c) výchovnú a poradenskú starostlivosť.

(2) Obec môže poskytnúť spoločensky neprispôsobeným občanom

a) jednorazové peňažné a vecné dávky,
b) pomoc pri ubytovaní,
c) výchovnú a poradenskú starostlivosť.

Oddiel 4

Ďalšia pôsobnosť obce

§ 26a

Obec rozhoduje v rozsahu svojej pôsobnosti podľa predchádzajúcich ustanovení

a) o znížení alebo odňatí dávky sociálnej starostlivosti a zastavení jej výplaty,[37a])
b) o povinnosti občana vrátiť dávku sociálnej starostlivosti vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume, ako mu patrila, a uhradiť výdavky vynaložené na službu sociálnej starostlivosti, ktorá mu bola poskytnutá neprávom, bez úhrady nákladov alebo len za nižšiu úhradu.[37b])

Štvrtý diel

Zariadenia sociálnej-starostlivosti

§ 27

(1) Na poskytovanie služieb sociálnej starostlivosti ministerstvo, okresné úrady a obce zriaďujú, spravujú a kontrolujú ako rozpočtové alebo príspevkové organizácie[39]) tieto účelové zariadenia:

a) ústavy sociálnej starostlivosti,
b) domovy pre matky s deťmi,
c) osobitné zariadenia na výkon pestúnskej starostlivosti,
d) stanice opatrovateľskej služby pre deti,
e) azylové centrá a prechodné ubytovne, najmä pre spoločensky neprispôsobených občanov a občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc,
f) kluby dôchodcov,
g) samostatné jedálne s vlastnou kuchyňou pre dôchodcov,
h) zariadenia opatrovateľskej služby pre ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov, najmä
   1. stanice opatrovateľskej služby,
   2. zariadenia opatrovateľskej služby na dlhodobý pobyt,
   3. zariadenia na denný pobyt,
   4. strediská osobnej hygieny,
   5. práčovne opatrovateľskej služby.

(2) Ministerstvo, okresné úrady a obce môžu zriaďovať, spravovať a kontrolovať aj ďalšie zariadenie sociálnej starostlivosti.

(3) Právnické a fyzické osoby môžu zriaďovať a spravovať zariadenia sociálnej starostlivosti a ďalšie zariadenia na poskytovanie sociálnych služieb.[27a])

§ 28

Druhy ústavov sociálnej starostlivosti

(1) Na poskytovanie ústavnej sociálnej starostlivosti sa zriaďujú ústavy sociálnej starostlivosti (ďalej len „ústavy"), najmä

a) ústavy pre telesne postihnutú mládež,
b) ústavy pre telesne postihnutú mládež s pridruženým mentálnym postihnutím,
c) ústavy pre mentálne postihnutú mládež,
d) ústavy pre telesne postihnutých dospelých občanov,
e) ústavy pre telesne postihnutých dospelých občanov s pridruženým mentálnym postihnutím,
f) ústavy pre zmyslovo postihnutých dospelých občanov,
g) ústavy pre mentálne postihnutých dospelých občanov,
h) domovy dôchodcov,
ch) domovy-penzióny pre dôchodcov.

(2) Zriaďovateľ môže ústavy účelne a vhodne spájať.

§ 29

(1) Ústavy uvedené v § 28 ods. 1 písm. a) až ch) zriaďujú, spravujú a kontrolujú okresné úrady. Okres-

[39]) § 7 ods. 2 písm. f) zákona Slovenskej národnej rady č. 472/1990 Zb.

né úrady môžu poveriť obvodné úrady správou ústavov uvedených v § 28 ods. 1 písm. c), g) až ch). Ústavy uvedné v § 28 ods. 1 písm. h) a ch) môže zriaďovať, spravovať a kontrolovať aj hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava.

(2) Domovy pre matky s deťmi, osobitné zariadenia na výkon pestúnskej starostlivosti, stanice opatrovateľskej služby pre deti, zariadenia uvedené v § 27 ods. 1 písm. e) a zariadenia opatrovateľskej služby pre ťažko zdravotne postihnutých občanov a starých občanov, s výnimkou stredísk osobnej hygieny a práčovní opatrovateľskej služby [§ 27 ods. 1 písm. h) č. 4 a 5] zriaďujú a kontrolujú okresné úrady a spravujú obvodné úrady.

(3) Kluby dôchodcov a samostatné jedálne s vlastnou kuchyňou pre dôchodcov, strediská osobnej hygieny a práčovne opatrovateľskej služby a strediská sociálnej starostlivosti zriaďujú a spravujú obce.

§ 30

(1) Okresný úrad môže pre ťažko postihnutých občanov a starých občanov zriaďovať strediská sociálnej starostlivosti zo zariadení uvedených v § 27 ods. 1 písm. a) a h) s výnimkou stredísk osobnej hygieny a práčovní opatrovateľskej služby, ktoré zriaďujú a spravujú obce.

(2) O prijatí do zariadení sociálnej starostlivosti, s výnimkou ústavov, o ukončení pobytu v nich a o úhrade za poskytované služby rozhoduje vždy orgán, ktorý zariadenie spravuje.

(3) Ministerstvo a okresný úrad poveria ústav, ktorý spravujú, rozhodovaním o prijatí do tohto ústavu, o ukončení pobytu v ňom a o úhrade za pobyt v ústave. Obvodný úrad a obec môžu poveriť ústav, ktorý spravujú, rozhodovaním o prijatí do tohto ústavu, o ukončení pobytu v ňom a o úhrade za pobyt v ústave. V týchto prípadoch rozhoduje v druhom stupni orgán, ktorý ústav rozhodovaním poveril.

§ 31

(1) Zariadenia sociálnej starostlivosti uvedené v § 27 ods. 1 písm. a) až e) a písm. h) č. 1 až 3 možno zrušiť alebo ich objekty odňať ich účelu len so súhlasom ministerstva. Požiadavka súhlasu podľa osobitných predpisov tým nie je dotknutá.

(2) Okresný úrad so súhlasom obvodného úradu, ktorý zariadenie spravuje, môže uzavrieť s občanmi, obcami a organizáciami poskytujúcimi sociálne služby[13]) písomnú zmluvu o dočasnom užívaní zariadení sociálnej starostlivosti.

(3) Zariadenia sociálnej starostlivosti, ktoré prešli do riadenia obce,[39a]) možno zrušiť alebo ich objekty odňať ich účelu len so súhlasom ministerstva.

TRETIA ČASŤ

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 32

Pokuty

Pokuty v prípadoch ustanovených zákonom o sociálnom zabezpečení ukladajú okresné správy sociálneho zabezpečenia. Výnos z pokút je príjmom štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

§ 33

Osobitný príjemca

Obvodný úrad

a) rozhoduje o ustanovení osobitného príjemcu dávky dôchodkového zabezpečenia a dávky sociálnej starostlivosti v prípadoch ustanovených zákonom o sociálnom zabezpečení[40]) a o jeho uvoľnení,

b) dohliada, ako osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

Ustanovenia o konaní

§ 34

(1) Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na konanie

a) o poskytovaní kúpeľnej starostlivosti podľa predpisov o sociálnom zabezpečení,

b) o poskytovaní jednorazových peňažných dávok a vecných dávok podľa § 25 písm. a) č. 2 a § 26 ods. 1 písm. a) a odseku 2 písm. a), o príspevku na spoločné stravovanie podľa § 25 písm. a) č. 1 a o poskytovaní opatrovateľskej služby podľa § 21 písm. a) č. 1, § 22 písm. c) a § 24 písm. a) č. 1, ak ide o úkony opatrovateľskej služby zabezpečujúce nevyhnutné životné potreby, ktoré určí vykonávací predpis,

ak sa konanie o týchto dávkach a službách začalo z podnetu orgánu sociálneho zabezpečenia alebo ak sa konanie, ktoré sa začalo na návrh, skončí priznaním dávky alebo služby v požadovanom alebo v právnom predpise vymedzenom rozsahu.

(2) V konaní podľa odseku 1 písm. b) sa primerane použijú ustanovenia § 49 a 50 zákona o správnom konaní[41]) o lehotách.

[39a]) § 3 ods. 3 písm. i) zákona Slovenskej národnej rady č. 518/1990 Zb. o prechode zakladateľskej alebo zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obce, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy.

[40]) § 102 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[41]) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

(3) Ak v konaní podľa odseku 1, ktoré sa začalo na návrh, orgán sociálneho zabezpečenia zistí, že dávku alebo službu nemožno priznať vôbec alebo v požadovanom rozsahu, alebo ak by priznaním dávky alebo služby mohli vzniknúť občanovi, ktorému sa má dávka alebo služba priznať, alebo inému občanovi právne povinnosti, postupuje sa podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.

§ 35

(1) Odvolanie proti rozhodnutiu, ktoré obvodný úrad predbežne urobí v prospech maloletého dieťaťa podľa § 20 písm. a) č. 1, nemá odkladný účinok.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vydanému podľa § 15 písm. a) č. 4, 16 až 19 nemá odkladný účinok. Odvolanie proti rozhodnutiu vydanému podľa § 15 písm. a) č. 19 možno podať v lehote troch dní odo dňa oznámenia alebo doručenia rozhodnutia.

§ 36

(1) Odchylne od všeobecných predpisov o správnom konaní[42]) sa miestna príslušnosť okresných správ sociálneho zabezpečenia spravuje

a) miestom výkonu práce ošetrujúceho lekára, ak rozhoduje alebo posudzuje invaliditu alebo čiastočnú invaliditu alebo zmenenú pracovnú schopnosť,
b) miestom útvaru organizácie, v ktorom sa vedie evidencia miezd, ak ide o
   1. sociálne zabezpečenie zamestnancov malých závodov,
   2. vyberanie a vymáhanie poistného, penále, prirážky k poistnému a súm, o ktoré boli prostriedky nemocenského poistenia skrátené, a o vymáhanie pokút,
   3. kontrolu vykonávania nemocenského poistenia a hospodárenia s jeho prostriedkami,
   4. rozhodovanie vo veciach nemocenského poistenia,
   5. rozhodovanie o rodičovskom príspevku zamestancom a družstevným roľníkom,

   s výnimkou prípadov, keď príslušnosť orgánov nemocenského poistenia nemožno určiť podľa miesta útvaru, v ktorom sa vedie evidencia miezd,
c) sídlom školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, ak účastníkom konania je žiak tejto školy, ak ide o posúdenie zmenenej pracovnej schopnosti,
d) sídlom, prípadne miestom pravidelného výjazdného zasadania lekárskej komisie[43]) v odbore pôsobnosti Federálneho ministerstva obrany, Federálneho ministerstva vnútra, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ak ide o posúdenie zdravotného stavu[44]) príslušníka ozbrojených síl z povolania, Zboru národnej bezpečnosti, Zboru nápravnej výchovy Slovenskej republiky s výnimkou kontrolnej lekárskej prehliadky požívateľa dôchodku, ktorého služobný pomer sa skončil,
e) sídlom nápravnovýchovného ústavu, prípadne ústavu na výkon väzby, ak ide o posúdenie zdravotného stavu občana v čase výkon trestu odňatia slobody, prípadne väzby,
f) sídlom okresnej správy sociálneho zabezpečenia, ktorej posudková komisia bola poverená (§ 8) posudzovať invaliditu, čiastočnú invaliditu alebo iné zdravotné otázky súvisiace s vykonávaním sociálneho zabezpečenia.

(2) Odchylne od všeobecných predpisov o správnom konaní[42]) sa miestna príslušnosť okresných úradov a obvodných úradov vo veciach sociálneho zabezpečenia spravuje

a) sídlom okresného úradu alebo obvodného úradu, ktorý spravuje ústav alebo iné zariadenie sociálnej starostlivosti, do ktorého má byť občan prijatý,
b) sídlom okresného úradu alebo obvodného úradu, v obvode ktorého sa zdržiava maloleté dieťa, ak riešenie otázok jeho výchovy a výživy neznesie odklad.

(3) Vo veciach, v ktorých podľa tohto zákona rozhoduje alebo vykonáva opatrenia okresný úrad, obvodný úrad alebo obec, sa žiadosť o dávku alebo službu sociálneho zabezpečenia podáva na okresnom, obvodnom alebo obecnom úrade.

(4) Žiadosť o pohrebné po samostatne zárobkovo činnej osobe sa podáva na okresnej správe sociálneho zabezpečenia, na ktorej bol zomretý prihlásený na sociálne zabezpečenie. Žiadosť o pohrebné po dôchodcovi sa podáva na okresnej správe sociálneho zabezpečenia, v obvode ktorej mal zomretý trvalý pobyt.

(5) Žiadosť o zaopatrovací príspevok sa podáva na okresnej správe sociálneho zabezpečenia, v obvode ktorej má oprávnený občan trvalý pobyt. Žiadosť o príspevok na úhradu za užívanie bytu vojaka sa podáva na okresnej správe sociálneho zabezpečenia, v obvode ktorej mal vojak trvalý pobyt pred nástupom služby v ozbrojených silách.

(6) Na konanie o poskytovaní kúpeľnej starostlivosti sa miestna príslušnosť spravuje miestom trvalého pobytu žiadateľa.

---

[42]) § 7 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.

[43]) § 144 ods. 3 zákona č. 100/ 1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

[44]) § 144 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

§ 37

Súčinnosť orgánov, organizácií a občanov

(1) Orgány, organizácie a občania sú povinní vyhovieť žiadostiam orgánov sociálneho zabezpečenia vo veciach sociálneho zabezpečenia a podávať im bezplatne oznámenia pre jeho vykonávanie a správu.

(2) Pri plnení úloh v sociálnom zabezpečení orgány sociálneho zabezpečenia spolupracujú s príslušnými odborovými orgánmi, orgánmi Roľníckeho družstevného zväzu a občianskymi združeniami pôsobiacimi v Slovenskej republike, cirkevnými, charitatívnymi a inými organizáciami.

(3) Správy sociálneho zabezpečenia, okresné úrady, obvodné úrady, obce a organizácie spolupracujú pri plnení povinností, ktoré pre nich vyplývajú z predpisov o sociálnom zabezpečení.

(4) Pracovníci orgánov sociálneho zabezpečenia a iní občania, ktorí vykonávajú úlohy ustanovené týmto zákonom, sú oprávnení navštíviť občana v byte, dieťa v škole a tam, kde trávi voľný čas, mladistvého na pracovisku; majú aj právo požadovať od všetkých zúčastnených orgánov, organizácií a od občanov potrebné informácie a vysvetlenia.

(5) Pracovníci orgánov sociálneho zabezpečenia sú povinní chrániť oprávnené záujmy občanov a zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedeli v súvislosti so svojou činnosťou.[44a]) Informácie poskytujú iba v prípadoch, ak by ich zamlčaním hrozilo vážne nebezpečenstvo pre život a zdravie občanov alebo ak im táto povinnosť vyplýva z osobitných predpisov.[44b])

ŠTVRTÁ ČASŤ

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 38

Pôsobnosť okresných správ sociálneho zabezpečenia pri rozhodovaní o prerušení zamestnania (poistenia) z vážných dôvodov a o skončení zamestnania I. alebo II. pracovnej kategórie zo zdravotných a z iných vážnych dôvodov pre posudzovanie dôchodkových nárokov podľa predpisov platných pred 1. októbrom 1988 sa spravuje právnymi predpismi platnými pred účinnosťou tohto zákona.

§ 39

Ministerstvo ustanoví vyhláškou

a) podrobnosti o vykonávaní sociálneho zabezpečenia,

b) rozsah a bližšie podmienky poskytovania služieb v ústavoch a v ostatných zariadeniach sociálnej starostlivosti, vrátane úhrady nákladov za pobyt, a bližšie podmienky organizácie ústavnej sociálnej starostlivosti a starostlivosť v ostatných zariadeniach sociálnej starostlivosti,

c) podmienky prevzatia zariadení sociálnej starostlivosti do užívania občanmi, obcami a organizáciami poskytujúcimi sociálne služby,[13])

d) podmienky poskytovania dávok a služieb sociálnej starostlivosti a výšku dávok sociálnej starostlivosti,

e) podmienky na zriaďovanie a rozsah činnosti zariadení sociálnej starostlivosti, na prijímanie občanov do zariadení sociálnej starostlivosti a o ukončení pobytu v nich a upraví výšku úhrady za poskytované služby a úhrady za ubytovanie v zariadeniach opatrovateľskej služby na dlhodobý pobyt starých občanov,

f) podmienky na poskytovanie odmeny dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby a jej výšku,

g) po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky podmienky poskytovania príspevku na úhradu nákladov na sociálne služby poskytované občanmi, obcami a organizáciami,[13])

h) po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky a Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky podrobnosti o zložení a rokovaní posudkových komisií,

ch) po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky a Ministerstvom školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky podrobnosti o vedení evidencie ťažko zdravotne postihnutých občanov,

i) po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky

1. bližšie podmienky poskytovania kúpeľnej starostlivosti podľa predpisov o sociálnom zabezpečení,
2. podrobnosti o súčinnosti orgánov štátnej zdravotníckej správy s orgánmi sociálneho zabezpečenia pri posudzovaní zdravotného stavu a pracovnej schopnosti občanov,
3. spôsob kontroly dodržiavania liečebného režimu a posudzovanie spôsobilosti na prácu so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie,

j) organizáciu centra poradensko-psychologických služieb a strediska služieb sociálnej starostlivosti,

[44a]) Čl. 10 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

[44b]) § 166 až 168 Trestného zákona.

k) predpoklady pre výkon vybraných funkcií, ktoré vyžadujú osobitnú odbornú spôsobilosť, v správach sociálneho zabezpečenia a v ústavoch.

§ 40

Starostlivosť o občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou prechádza dňom účinnosti tohto zákona z národných výborov všetkých stupňov a druhov na úrady práce.[45])

§ 41

(1) Dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa zrušujú manželské a predmanželské poradne, krajské metodické strediská a ústavy sociálnych služieb.

(2) Dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona ústavy sociálnej starostlivosti začlenené do ústavov sociálnych služieb nadobúdajú právnu subjektivitu; pracovné miesta v ústavoch sociálnej starostlivosti zostávajú zachované. Prechod ostatných pracovných miest z ústavov sociálnych služieb upravia príslušné orgány dohodou.

(3) Zriadením centra poradensko-psychologických služieb prechádzajú pracovné miesta z manželských a predmanželských poradní na toto centrum. Zriadením strediska služieb sociálnej starostlivosti prechádzajú pracovné miesta z krajských metodických stredísk na toto stredisko.

(4) Do zriadenia centra poradensko-psychologických služieb a strediska služieb sociálnej starostlivosti prechádzajú pracovné miesta z manželských a predmanželských poradní a pracovné miesta z krajských metodických stredísk na ministerstvo.

§ 42

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon Slovenskej národnej rady č. 106/1988 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 131/1990 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 196/1990 Zb. s výnimkou § 29 a 31 a článku II a III zákona č. 196/1990 Zb. o zmenách v pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky v sociálnom zabezpečení a o zmenách niektorých ďalších predpisov.

§ 43

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1991.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia nadobudol účinnosť 1. januárom 1991 a zákon Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb. o niektorých zmenách v sociálnom zabezpečení nadobudol účinnosť 13. májom 1992.

F. **Mikloško** v. r.

[45]) Zákon Slovenskej národnej rady č. 444/1990 Zb. o zriadení úradov práce.

381

VYHLÁŠKA

Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky

z 23. júna 1992,

ktorou sa upravujú podmienky poskytovania príspevku na úhradu nákladov za sociálne služby poskytované právnickými a fyzickým osobami

Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky podľa § 39 písm. g) zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky ustanovuje:

§ 1

(1) Príslušný orgán[1]) poskytne právnickej alebo fyzickej osobe príspevok na úhradu nákladov za sociálne služby (ďalej len „príspevok") na základe zmluvy,[2]) ktorá okrem náležitostí ustanovených osobitným predpisom[3]) obsahuje najmä

a) druh a rozsah poskytovaných sociálnych služieb,
b) miesto poskytovania sociálnych služieb,
c) dobu poskytovania sociálnych služieb, ak sa sociálne služby budú poskytovať na dobu určitú,
d) výšku a špecifikáciu účelu použitia príspevku, spôsob jeho poskytnutia a vyúčtovania,
e) podmienky zastavenia výplaty príspevku[4]) alebo vrátenia[5]) poskytnutého príspevku,
f) dôvody odstúpenia od zmluvy.

(2) Zmena druhu, formy a rozsahu sociálnych služieb poskytovaných právnickými a fyzickými osobami vyžaduje zmenu zmluvy o poskytovaní príspevku.

§ 2

(1) Príspevok sa môže poskytnúť na neinvestičné a investičné výdavky.

(2) Neinvestičnými výdavkami sa na účely poskytnutia príspevku rozumejú prevádzkové náklady súvisiace s poskytovaním sociálnych služieb. Na úhradu neinvestičných výdavkov možno prispieť do výšky rozdielu prevádzkových nákladov a príjmov za porovnateľný druh služieb sociálnej starostlivosti poskytovaných štátom.

(3) Investičnými výdavkami sa na účely poskytnutia príspevku rozumejú strojové a stavebné investície. Na úhradu nákladov na stavebné investície možno prispieť len so súhlasom Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky. Príspevok na úhradu investičných výdavkov sa neposkytuje právnickým a fyzickým osobám, ktoré poskytujú sociálne služby vo vzťahu k príjemcovi za účelom dosiahnutia zisku.[6])

(4) Príspevok sa poskytuje ako preddavok a možno ho poskytnúť jednorazovo alebo opakovane. Právnická alebo fyzická osoba, ktorá poskytuje sociálne služby, je povinná príspevok vyúčtovať v termínoch dohodnutých v zmluve, najneskôr však do 31. 12. príslušného kalendárneho roka. V prípade, ak právnická alebo fyzická osoba ukončí poskytovanie sociálnych služieb v priebehu roka, vyúčtuje poskytnutý príspevok ku dňu ukončenia činnosti alebo v termíne určenom príslušným orgánom.[1])

(5) Príspevok možno poskytnúť najskôr odo dňa podania žiadosti.

---

[1]) § 17 písm. d) zákona SNR č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení zákona SNR č. 195/1992 Zb.

[2]) § 9 ods. 1 zákona SNR č. 135/1992 Zb. o poskytovaní sociálnych služieb právnickými a fyzickými osobami.

[3]) § 43 až 50 Občianskeho zákonníka.

[4]) § 10 zákona SNR č. 135/1992 Zb.

[5]) § 73a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 180/1990 Zb.
§ 17 písm. d) zákona SNR č. 543/1990 Zb. v znení zákona SNR č. 195/1992 Zb.

[6]) § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).
§ 2 ods. 1 Obchodného zákonníka.

§ 3

Pri kontrole hospodárenia s príspevkom vrátane kontroly účelu jeho použitia postupuje príslušný orgán podľa osobitných predpisov.[7])

§ 4

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Ministerka:
PhDr. **Woleková** CSc. v. r.

382

VYHLÁŠKA

Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky
zo 16. júna 1992,
ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 37/1967 Zb. na vykonanie zákona o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 26 zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch ustanovuje:

Čl. I

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 37/1967 Zb. na vykonanie zákona o znalcoch a tlmočníkoch v znení vyhlášok č. 6/1985 Zb. a č. 301/1990 Zb. sa mení a dopĺňa takto:

1. § 4 ods. 2 znie:

„(2) Zoznam znalcov a tlmočníkov, jeho doplnky a zmeny, zasiela krajský súd Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky a štátnym notárstvam.“.

2. § 4 ods. 4 znie:

„(4) Na žiadosť fyzických a právnických osôb krajské a okresné súdy oznamujú meno znalca (tlmočníka) a jeho adresu zo žiadaného odboru a odvetvia (pre žiadaný jazyk) za poplatok podľa osobitných predpisov.[1])“.

3. Poznámka 1) pod čiarou znie:

„[1]) Položka 29 sadzobníka súdnych poplatkov; príloha zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.“.

4. V nadpise § 7 sa slovo „pečať“ nahrádza slovom „pečiatka“, v § 7 sa slovo „pečať“ nahrádza slovom „pečiatku“, v § 8 ods. 1 sa slovo „pečaťou“ nahrádza slovami „odtlačkom pečiatky“ a v § 13 ods. 3 sa slová „a pretlačená znaleckou pečaťou“ nahrádzajú slovami „s odtlačkom znaleckej pečiatky“.

5. Nadpis časti IV znie:

„Odmeny a náhrady nákladov za znalecké posudky a za tlmočnícke a prekladateľské úkony“.

6. § 16 včítane nadpisu znie:

„§ 16

Sadzby odmien za znalecké posudky

(1) Odmena za znalecký posudok je podľa náročnosti a zložitosti s prihliadnutím na znalecký odbor za jednu hodinu práce 30 až 70 Kčs

(2) Ak pri vypracovaní znaleckého posudku

[7]) § 17 písm. d) zákona SNR č. 543/1990 Zb. v znení zákona SNR č. 195/1992 Zb.
§ 1 ods. 3 a § 13 ods. 1 písm. a) zákona SNR č. 418/1991 Zb. o štátnej kontrole.

vzniknú výdavky, ich náhrada sa uvedie vo vyúčtovaní oddelene od odmeny za výkon práce.“.

7. § 17 včítane nadpisu znie:

„§ 17

Sadzby odmien za tlmočnícke a prekladateľské úkony

(1) Odmena za tlmočnícky úkon je podľa náročnosti a jazyka:

Pol. 1: Pri ústnom preklade z cudzieho jazyka do slovenčiny alebo češtiny a naopak (tlmočenie) za jednu hodinu 50 až 100 Kčs

Pol. 2: Pri ústnom preklade z cudzieho jazyka do cudzieho jazyka za jednu hodinu 60 až 120 Kčs

(2) Odmena za prekladateľský úkon je podľa náročnosti a jazyka:

Pol. 1: Pri písomnom preklade z cudzieho jazyka do slovenčiny alebo češtiny a naopak za každú stranu 50 až 100 Kčs

Pol. 2: Pri písomnom preklade z cudzieho jazyka do cudzieho jazyka za každú stranu 60 až 120 Kčs

(3) Zvýšenie sadzieb

Pol. 1: Sadzby odmien za prekladateľské úkony podľa odseku 2 možno zvýšiť za obťažnosť (napr. zle čitateľný text) alebo za urýchlené vykonanie (napr. krátke preklady na počkanie) až o 30 %

Pol. 2: Ak sa požaduje vypracovanie alebo overenie prekladu v niekoľkých vyhotoveniach, má tlmočník právo požadovať za každé druhé a ďalšie vyhotovenie prekladu až 10 % úhrnnej odmeny za prvé vyhotovenie prekladu.

(4) Ak pri tlmočníckom alebo prekladateľskom úkone vzniknú výdavky, ich náhrady sa uvedú vo vyúčtovaní oddelene od odmeny za výkon práce.“.

8. § 18 včítane nadpisu znie:

„§ 18

Sadzby za preskúšanie a overenie prekladu

Pol. 1: Odmena za preskúšanie a overenie predloženého prekladu je podľa hľadísk v § 17 ods. 2 za jednu stranu prekladu 20 až 30 Kčs

Pol. 2: Ak predložený preklad obsahuje také množstvo chýb a nepresností, že ho treba úplne prepracovať, patrí ďalšiemu tlmočníkovi za prepracovanie a nové vyhotovenie plná sadzba odmeny podľa § 17 ods. 2 a 3.“.

9. § 20 včítane nadpisu znie:

„§ 20

Zvýšenie odmeny za znalecký posudok

(1) Ak je znalecký posudok vzhľadom na okolnosti prípadu mimoriadne obťažný alebo ak ide o posúdenie správnosti už vypracovaného posudku iného znalca, môže sa odmena zvýšiť až o 20 %

(2) Ak sa vyžaduje rýchle vykonanie úkonu alebo znalcovi bolo uložené vykonať úkon v sobotu, v nedeľu, vo sviatok alebo v noci, môže sa určená odmena zvýšiť až o 50 %

(3) Zvýšenie podľa odsekov 1 a 2 možno zlučovať.“.

10. V § 21 sa slová „znižujú sa horné hranice“ nahrádzajú slovami „znižuje sa horná hranica“.

11. § 22 ods. 1 sa dopĺňa písmenom c), ktoré znie:

„c) až o 50 %, ak je tlmočnícky úkon požadovaný v čase po 20.00 hodine alebo pred 06.00 hod. ráno alebo v deň pracovného pokoja (sobota, nedeľa, sviatok) alebo ak je tlmočníky úkon požadovaný okamžite bez predchádzajúceho oznámenia najmenej 24 hodín vopred.“.

12. V § 22 sa vypúšťa odsek 2. Doterajšie odseky 3 a 4 sa označujú ako odseky 2 a 3.

13. V § 22 ods. 3 sa vypúšťa text za bodkočiarkou.

14. § 23 sa vypúšťa.

15. § 24 včítane nadpisu znie:

„§ 24

Výklad niektorých pojmov

„(1) Ak na vykonanie znaleckého posudku alebo tlmočníckeho úkonu uvedeného v § 17 ods. 1 a v § 22 ods. 1 treba menej ako jednu hodinu, patrí odmena ako za celú hodinu; za dobu prevyšujúcu celé hodiny patrí len pomerná časť hodinovej odmeny.

(2) Jednou stranou prekladu sa rozumie text písaný strojom obsahujúci 30 riadkov po 60 úderov včítane medzier. Za nedokončenú stranu patrí len pomerná časť odmeny.“.

16. V § 25 ods. 2 písm. b) sa slová „prípravných prác“ nahrádzajú slovami „pomocných prác[2])“.

17. Poznámka 2) pod čiarou znie:

„[2]) § 18 ods. 2 zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch“.

18. V § 25 sa vypúšťajú odseky 3 a 4. Doterajší odsek 5 sa označuje ako odsek 3.

19. § 26 včítane nadpisu znie:

„§ 26
Zrážka dane

Odmenu za znalecký a tlmočnícky úkon zdaňuje štátny orgán podľa osobitných predpisov.[3])“.

20. Poznámka 3) pod čiarou znie:

„[3]) Vyhláška č. 161/1976 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o dani zo mzdy, v znení neskorších predpisov.“.

21. V § 28 ods. 1 písm. a) sa slová „prípravné práce odmeňované podľa § 23“ nahrádzajú slovami „pomocné práce“.

22. V § 28 ods. 4 sa slovo „prípravných“ nahrádza slovom „pomocných“ a na konci sa pripája táto veta: „Za pomocné práce možno priznať odmenu v súlade so mzdovou tarifou platnou pre príslušné alebo podobné práce.“.

23. V § 29 sa za slovom „prác“ odkaz na poznámku pod čiarou označí číslom 4).

24. Poznámka 4) pod čiarou znie:

„[4]) Vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 524/1991 Zb. o odmeňovaní prác vykonávaných na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.“.

Čl. II

1. Znalecké posudky (tlmočnícke úkony) vykonané pred dňom účinnosti tejto vyhlášky sa odmeňujú podľa doterajších predpisov.

2. Podľa tejto vyhlášky sa odmeňujú znalecké posudky a tlmočnícke úkony vykonané v deň nadobudnutia účinnosti tejto vyhlášky alebo po tomto dni, aj keď boli vyžiadané pred týmto dňom, ak časť posudku alebo tlmočníckeho úkonu bola vykonaná pred týmto dňom.

Čl. III

Zrušujú sa:

1. úprava ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky zo 14. apríla 1973 č. 86/1973 – Org., ktorou sa určujú paušálne odmeny a náhrady trov za znalecké posudky vo veciach určenia (zapretia) otcovstva na základe krvnej skúšky (reg. v čiastke 32/1973 Zb.),
2. inštrukcia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky zo 17. marca 1975 č. 109/1975 – 0/s o paušálnych odmenách a náhradách nákladov za znalecké posudky z odvetvia ľudskej genetiky (reg. v čiastke 22/1975 Zb.),
3. úprava Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky z 12. septembra 1978 č. 406/1978 – O/s o znaleckom posudzovaní cien opotrebovaných motorových vozidiel (reg. v čiastke 34/1978 Zb.),
4. výnos Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky z 24. novembra 1989 č. 5285/89-50 o paušálnych odmenách a náhradách nákladov za znalecké posudky spojené s vykonávaním pitvy, súdnolekárskych vyšetrení histologických, toxikologických, biologických a s posúdením ujmy na zdraví (reg. v čiastke 35/1989 Zb.),
5. výnos Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky z 24. novembra 1989 č. 5694/89-50 o paušálnych odmenách a náhradách za znalecké posudky o cene stavieb, pozemkov, trvalých porastov a o náhradách za zriadenie osobného užívania pozemkov (reg. v čiastke 35/1989 Zb.).

Čl. IV

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Minister:
Šimko v. r.

383

VYHLÁŠKA
Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky
z 9. júna 1992
o škole v prírode

Ministerstvo školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky podľa § 45 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach a podľa § 6 ods. 4 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve ustanovuje:

§ 1
Vysielanie detí a žiakov do školy v prírode

(1) Do školy v prírode[1]) vysiela deti materských škôl a žiakov základných škôl, špeciálnych základných škôl, osobitných a pomocných škôl príslušná školská správa[2]) alebo škola, ktorá má právnu subjektivitu (ďalej len „vysielajúca organizácia").

(2) Z oblastí, v ktorých je mimoriadne ohrozený zdravý vývoj detského organizmu, sa do školy v prírode vysielajú deti z materskej školy a špeciálnej materskej školy vo veku 5 až 6 rokov spravidla raz v priebehu dochádzky do materskej školy a žiaci prvého stupňa základne školy, špeciálnej základnej školy a osobitnej školy a žiaci nižšieho a stredného stupňa pomocnej školy spravidla raz za školský rok; ak to finančné a organizačné podmienky umožňujú, vysielajú sa aj žiaci vyšších ročníkov týchto škôl.

(3) Z ostatných oblastí možno do školy v prírode vyslať deti z materskej školy vo veku 5 až 6 rokov a žiakov prvého stupňa základnej školy, žiakov špeciálnej základnej školy, osobitnej školy a pomocnej školy raz v priebehu školskej dochádzky.

(4) Deti a žiaci (ďalej len „žiaci") sa do školy v prírode vysielajú na 12 až 14 dní. Vysielajúca organizácia môže žiakom škôl uvedených v odseku 2 predĺžiť pobyt v škole v prírode o 7 dní a organizovať ho viac ako raz v každom školskom roku.

(5) Do školy v prírode sa vysielajú žiaci v mesiacoch apríl, máj, jún, september, október a november. Žiakov škôl uvedených odseku 2 možno vysielať do školy v prírode, ktorá je prispôsobená na celoročnú prevádzku, aj v mesiacoch december, január, február a marec.

(6) Žiaka možno do školy v prírode vyslať len so súhlasom rodiča alebo iného zákonného zástupcu (ďalej len „rodič"). Rodič pred nástupom žiaka do školy v prírode predloží svojím podpisom potvrdené vyhlásenie o bezinfekčnosti dieťaťa a jeho blízkeho okolia.[3]) Do školy v prírode možno vyslať iba žiaka, ktorého zdravotný stav podľa posudku praktického lekára pre deti a dorast nebude pobytom v škole v prírode ohrozený, a žiaka, ktorý nebude ohrozovať zdravie ostatných žiakov. O vyslaní žiaka, ktorý by svojím správaním mohol ohrozovať bezpečný priebeh školy v prírode, rozhodne riaditeľ školy.

(7) Riaditeľ materskej školy, základnej školy, špeciálnej základnej školy, osobitnej školy a pomocnej školy (ďalej len „kmeňová škola") zabezpečí pre žiaka, ktorý sa nezúčastní školy v prírode, výchovu alebo vyučovanie v inej triede alebo inej škole.

§ 2
Organizácia školy v prírode

(1) Škole v prírode slúžia spravidla objekty spravované školskou správou, ktoré sú trvale určené na tento účel. Ak takýchto objektov niet, môže vysielajúca organizácia vyslať žiakov aj do prenajatých objektov, ktoré so súhlasom príslušného štátneho obvodného lekára môžu prechodne slúžiť na tento účel.[4])

(2) Ak sú v škole v prírode žiaci len z jednej školy, poverí riaditeľ tejto školy jedného z vysielaných pedagogických pracovníkov funkciou pedagogického vedúceho školy v prírode (ďalej len „pedagogický vedúci"); ak sú v škole v prírode žiaci z viacerých škôl, pedagogického vedúceho určí vysielajúca organizácia.

(3) Pedagogický vedúci pred nástupom do školy v prírode predloží riaditeľovi kmeňovej školy, a ak ide o žiakov z viacerých škôl, riaditeľom týchto škôl

---

[1]) § 16 zákona Slovenskej národnej rady č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.

[2]) § 5 ods. 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

[3]) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 103/1984 Zb. o opatreniach proti prenosným chorobám.

[4]) § 4 ods. 3 písm. e) zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb. (úplné znenie č. 96/1992 Zb.).

na schválenie týždenný rozvrh hodín, rámcový program výchovy mimo vyučovania a rozpis služieb a pedagogického dozoru nad žiakmi. Návrh vopred prerokuje s kolektívom pedagogických pracovníkov, ktorí pôjdu so žiakmi do školy v prírode.

(4) Prevádzku školy v prírode upravuje vnútorný poriadok, ktorý schvaľuje riaditeľ školy v prírode; v prenajatých objektoch ho schvaľuje pedagogický vedúci po dohode s vedúcim prenajatého objektu.

(5) Vyučovanie žiakov v škole v prírode je rozvrhnuté na šesť dní v týždni; denne trvá spravidla štyri vyučovacie hodiny. Vyučovacia hodina trvá 40 minút.

(6) Výchova mimo vyučovania sa uskutočňuje podľa poveternostných podmienok v prírode a zameriava sa na telovýchovnú, turistickú a rekreačnú činnosť a na ochranu človeka, prírody a životného prostredia.

(7) Zdravotnú starostlivosť v škole v prírode zabezpečuje zdravotnícke zariadenie, v obvode ktorého sa škola v prírode nachádza.

§ 3

Označenie a vybavenie školy v prírode

(1) Názov školy v prírode sa skladá z jej úradného názvu a názvu jej sídla v prvom páde. Škola v prírode zriadená mimo územného obvodu školskej správy uvedie v názve aj školskú správu, ktorá ju odborne vedie. Ak má škola v prírode čestný názov, uvádza sa tento názov pred názvom sídla.

(2) Na vonkajšie označenie školy v prírode sa používa tabuľa so štátnym znakom[5]) a tabuľa s názvom školy v prírode. Tabuľa s názvom školy v prírode je obdĺžniková s rozmermi 70x50 cm, bielej farby, písmo je tlačené a modrej farby; umiestňuje sa na hlavnom priečelí vpravo vedľa hlavného vchodu z čelného pohľadu pod štátny znak.

(3) Škola v prírode, jej vybavenie, umiestnenie a vnútorné priestory musia vyhovovať jej účelu a hygienickým požiadavkám.[4]) Okrem vyučovacích priestorov musí mať tiež primerané priestory na ubytovanie a stravovanie žiakov a pedagogických pracovníkov, zariadenia pre osobnú hygienu, protiinfekčné izolačné miestnosti a priestory na výchovnú činnosť žiakov mimo vyučovania.

§ 4

Pracovníci školy v prírode

(1) V škole v prírode trvale slúžiacej tomuto účelu ustanovuje príslušná školská správa riaditeľa školy, technicko-hospodárskych a prevádzkových pracovníkov, pracovníkov jedálne, prípadne aj pomocných vychovávateľov a zdravotníka. Ich počet určuje školská správa s prihliadnutím na veľkosť školy v prírode, rozsah miestnych služieb a potrebu údržby, a to podľa orientačnej normy uvedenej v prílohe tejto vyhlášky.

(2) S každou triedou materskej školy s počtom do 25 detí vysiela kmeňová škola do školy v prírode dvoch učiteľov a na pomocné výchovné práce a nočnú starostlivosť o deti dvoch pomocných vychovávateľov, ak pomocní vychovávatelia nie sú pracovníkmi školy v prírode.

(3) So žiakmi prvého stupňa základnej školy a so žiakmi špeciálnej základnej školy, osobitnej školy a pomocnej školy sa s každou triedou vysiela jeden učiteľ, jeden vychovávateľ a jeden pomocný vychovávateľ, ak pomocný vychovávateľ nie je pracovníkom školy v prírode. So žiakmi druhého stupňa základnej školy sa s každou triedou vysiela jeden učiteľ na celý pracovný čas, jeden učiteľ na polovičný pracovný čas a jeden vychovávateľ.

(4) Ak v škole v prírode nie je zdravotník, vysiela sa aj zdravotník podľa normy uvedenej v prílohe tejto vyhlášky.

(5) Vysielajúca organizácia môže zo závažných dôvodov pracovníka vyslaného do školy v prírode súhlasiť s pobytom jeho dieťaťa vo veku 3 až 15 rokov v škole v prírode aj vtedy, ak nie je žiakom triedy alebo školy, z ktorej sa žiaci vysielajú do školy v prírode. Na pobyt tohto dieťaťa sa vzťahujú rovnaké podmienky ako na ostatných žiakov.

§ 5

Úhrada výdavkov a príspevky na pobyt v škole v prírode

(1) Vysielajúca organizácia zabezpečuje vo svojom rozpočte výdavky spojené s pobytom žiakov v škole v prírode.

(2) Vysielajúca organizácia uhrádza pracovníkom

[5]) § 3 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 253/1990 Zb., ktorou sa vykonáva zákon Slovenskej národnej rady o používaní štátneho znaku, štátnej vlajky, štátnej pečate a štátnej hymny Slovenskej republiky.

výdavky spojené s vyslaním do školy v prírode podľa osobitného predpisu.[6])

(3) Vysielajúca organizácia uhrádza výdavky na stravovanie podľa finančnej normy na nákup potravín, výdavky na ubytovanie v sume do 15 Kčs na noc a žiaka a výdavky za dopravu žiakov.

(4) Vysielajúca organizácia výdavky uhradí

a) z vlastného rozpočtu a z príspevku rodiča žiaka na stravovanie v sume do 15 Kčs na žiaka a deň, ak ide o žiaka uvedeného v § 1 ods, 2. Ak sa žiak v priebehu školského roka zúčastňuje v škole v prírode viac ako druhýkrát, uhradí všetky výdavky podľa odseku 3 v plnej výške rodič;

b) z príspevku rodiča žiaka a z vlastného rozpočtu v sume do 20 Kčs na deň a žiaka, ak ide o žiaka uvedeného v § 1 ods. 3. Ak sa žiak počas dochádzky do školy zúčastňuje viac ako prvýkrát v škole v prírode, uhradí všetky výdavky podľa odseku 3 v plnej výške rodič.

(5) Vo výnimočných prípadoch môže rodič so súhlasom pedagogického vedúceho alebo riaditeľa kmeňovej školy a s vedomím riaditeľa školy v prírode vziať žiaka zo školy v prírode na vlastné náklady. Ak rodič vezme svoje dieťa zo školy v prírode na základe odporúčania lekára, vysielajúca organizácia uhradí žiakovi a sprevádzajúcemu rodičovi cestovné výdavky za použitie verejného hromadného dopravného prostriedku. Prevoz chorého žiaka zo školy v prírode, o ktorom rozhodol lekár, sa vykoná podľa osobitného predpisu.[7])

(6) Ak žiak odíde zo školy v prírode zo závažných dôvodov skôr, vysielajúca organizácia vráti rodičovi príspevok na stravovanie za každý deň neprítomnosti žiaka v škole v prírode.

§ 6

Osobitné využívanie niektorých škôl v prírode

(1) Škola v prírode umiestnená v horskej oblasti s lyžiarskym terénom sa môže v mesiacoch december až marec využívať aj na organizovanie lyžiarskych výcvikových kurzov pre žiakov základných a stredných škôl.

(2) Počas školských prázdnin sa škola v prírode využíva spravidla na letné detské tábory, medzinárodné tábory, prípadne na rekreáciu učiteľov a školských pracovníkov financovanú podľa osobitného predpisu.[8])

(3) V čase, v ktorom sa v škole v prírode neorganizuje vyučovanie ani podujatia uvedené v odseku 1, môže školská správa, ktorá príslušnú školu v prírode spravuje, prenajať ju na dočasné využitie inej organizácii podľa osobitného predpisu.[9])

§ 7

Záverečné ustanovenie

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a telesnej výchovy Slovenskej republiky č. 56/1990 Zb. o školách v prírode.

§ 8

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembrom 1992.

Minister:
Pišut v. r.

[6]) Zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách.

[7]) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 42/1966 Zb. o poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.

[8]) Vyhláška Federálneho ministerstva financií, Ministerstva financií, cien a miezd Českej socialistickej republiky a Ministerstva financií, cien a miezd Slovenskej socialistickej republiky č. 210/1989 Zb. o fonde kultúrnych a sociálnych potrieb.

[9]) § 663 a nasledujúce Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 47/199Z Zb.).

Príloha vyhlášky č. 383/1992 Zb.

Orientačná norma počtu pracovníkov škôl v prírode

Funkcia	Pri lôžkovej kapacite				
	do 40	do 60	do 80	do 100	nad 100
riaditeľ	1	1	1	1	1
účtovník	1	1	1	1	1
hospodár	0,5	0,5	0,5	0,5	1
vedúci školskej jedálne	0,5	0,5	05	0,5	1
kuchár	2	2	2	2	3
zaučený kuchár	0	1	2	3	3
pomocný vychovávateľ* pri deťoch predškolského veku	4	5	6	8	10
pri žiakoch ZŠ, ŠzŠ, OŠ, PŠ	2	2,5	3	3,5	4
zdravotník	0,5	0,5	1	1	1
pracovník v prevádzke	3	4	5	6	8
upratovač	1	1,5	2	2,5	3
domovník-kurič-údržbár-záhradník-vodič	1	1,5	2	3	3

*) Poznámka: Funkciu možno kumulovať s funkciou zdravotníka.

384

Ministerstvo dopravy a spojov Slovenskej republiky

vydalo podľa § 17 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 306/1991 Zb. po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí a Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky **výnos** Ministerstva dopravy a spojov Slovenskej republiky z 24. apríla 1992 č. 409/M-92, **ktorým sa dopĺňa úprava Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky** z 27. septembra 1978 č. SD-4275/1978-4 (reg. v čiastke 34/1978 Zb.), **ktorou sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených pre účely dôchodkového zabezpečenia do II. pracovnej kategórie** v znení úpravy Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky z 27. decembra 1984 č. SD-3668/1984-4 (reg. v čiastke 3/1985 Zb.).

Výnosom sa dopĺňa rezortný zoznam zamestananí zaradených pre účely dôchodkového zabezpečenia do II. pracovnej kategórie v organizáciach dopravy, cestného hospodárstva a automobilového opravárstva v odbore pôsobnosti Ministerstva dopravy a spojov Slovenskej republiky.

Výnos nadobúda účinnosť 1. augustom 1992. Do výnosu možno nazrieť na odbore ekonomických vzťahov Ministerstva dopravy a spojov Slovenskej republiky a bude uverejnený vo Vestníku dopravy a spojov.

385

Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky

vydalo podľa § 17 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 306/1991 Zb. po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí **výnos** z 29. 5. 1992 č. 1590/92-SM, **ktorým sa dopĺňajú smernice Slovenského zväzu spotrebných družstiev** z 19. októbra 1975, **ktorými sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do II. pracovnej kategórie.**

Výnos nadobúda účinnosť dňom vvhlásenia v Zbierke zákonov. Možno doň nazrieť na Ministerstve práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky a na Slovenskom zväze spotrebných družstiev.

386

Ministerstvo školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky

vydalo podľa § 17 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 306/1991 Zb. po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí a Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky **výnos** z 20. mája 1992 č. 3 990/1992-41, **ktorým sa mení a dopĺňa výnos** Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky z 11. augusta 1988 č. 230/1988-44, **ktorým sa vydáva rezortný zoznam zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do I. a II. pracovnej kategórie** (registrovaný v čiastke 6/1988 Zb.), v znení výnosu o doplnení výnosu Ministerstva školstva, mládeže a telesnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky z 5. decembra 1988 č. 11 026/1988-402 (registrovaný v čiastke 50/1988 Zb.) sa mení a dopĺňa podľa prílohy tohto výnosu.

Výnos nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov a je uverejnený v zošite 7-8/1992 Zvestí MŠMS SR a MK SR a možno doň nazrieť na Ministerstve školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky.

OZNÁMENÍ

Administrace SEVT, a. s., Praha oznamuje předplatitelům Sbírky zákonů, že částkou 78/1992 Sb. bude vyčerpáno zálohované předplatné ve výši Kčs 540,–. V současné době je předplatitelům účtováno zvýšení původní zálohy o Kčs 400,-. Úplné vyúčtování ročníku 1992 bude provedeno po vydání kompletního ročníku.

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámených ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (**první záloha činí Kčs 540,–**) - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011 - Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohlédací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku, pokud žádný požadavek neuplatníte, zůstává odběr v nezměněném stavu i pro nadcházející ročník. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41 až 9, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 1, Tržiště 9, telefon (02) 53 38 41-9 - Praha 4, Jihlavská 405, telefon (02) 692 82 87 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách knihkupectví: Olomouc, nám. Míru 5, Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilony - Ostrava, Holarova 14 - Nový Jičín, 28. října 10 - Plzeň, Admina, spol. s r. o., Škroupova 18.